

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

**Облік і аналіз довгострокових зобов'язань
підприємства**

Допущено до захисту перед ЕК
рішенням кафедри обліку та
аудиту, протокол № ____
від « ____ » _____ 2022р.

Завідувач кафедри

д.е.н., доц. Засадний Б.А.

Студентки 2 курсу магістратури
спеціальності 071
«Облік і оподаткування»
денної форми навчання
Ледіної Анни Вадимівни

DocuSigned by:
Анна Ледіна
5E4B8E274DC0455...

(підпис студентки)

Засвідчую, що в цій випускній
кваліфікаційній роботі немає
запозичень із праць інших авторів без
відповідних посилань

(підпис студентки)

Науковий керівник:
кандидат економічних наук, доцент
Мельник Тетяна Григорівна

(підпис)

Київ – 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1 Економічна сутність зобов'язань та місце довгострокових зобов'язань в їх структурі.....	7
1.2 Оцінка довгострокових зобов'язань з метою їх відображення в обліку та фінансовій звітності підприємства.....	11
1.3 Нормативно-правова база та її оцінка регулювання обліку і аналізу довгострокових зобов'язань підприємства.....	13
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	17
2.1 Методика обліку та фінансової звітності довгострокових зобов'язань підприємства	17
2.2 Організація обліку та фінансової звітності довгострокових зобов'язань підприємства.....	34
2.3 Особливості обліку довгострокових зобов'язань за вимогами МСФЗ	39
2.4 Удосконалення обліку довгострокових зобов'язань на основі законодавчо- нормативного забезпечення.....	43
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА.....	46
3.1 Інформаційно-організаційна модель економічного аналізу довгострокових зобов'язань.....	46
3.2 Методика проведення економічного аналізу довгострокових зобов'язань ..	49
3.3 Використання результатів аналізу довгострокових зобов'язань в управлінні підприємством.....	59
ВИСНОВКИ.....	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	65
ДОДАТКИ.....	71

ВСТУП

Актуальність дослідження обумовлена тим, що у сучасних умовах на підприємствах зобов'язання є одним з головних джерел фінансування господарської діяльності, тому використання зобов'язань результативно (або продуктивно) впливає на діяльність підприємств. Питання обліку кредиторської заборгованості (довгострокової та поточної) є актуальним для підприємств, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від ефективного управління цим видом заборгованості. Гостро постає питання своєчасності проведення розрахунків між суб'єктами господарювання. Порушення строків погашення зобов'язань, зокрема довгострокових, призводить до накопичення такої заборгованості та знецінення грошових коштів для кредиторів, що негативно впливає на фінансовий стан підприємства. Важливу роль в організаційно-методичних прийомах бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань відіграє їх визначення, оцінка та розкриття інформації про них у фінансовій звітності. Вирішення зазначеної проблеми можливе за умов ефективного управління довгостроковими зобов'язаннями на підставі аналізу інформації, що формується у системі бухгалтерського обліку для відображення у фінансовій звітності.

Актуальність теми аргументується ще й тим, що приймаючи управлінські рішення щодо тактичних чи стратегічних планів підприємства, управлінський персонал в першу чергу робить аналіз чи перевірку фінансової звітності, а особливо зобов'язань підприємства, що дає змогу визначити його фінансову стійкість, незалежність та в кінцевому результаті прибутковість.

Теоретико-методологічні аспекти зобов'язань, в т.ч. довгострокових як економічної категорії розроблялись такими відомими вченими економістами-теоретиками, як: Купалова Г.І., Кудлаєва Н. В., Фльора А. П., Петренко Н.І., Береза С.Л., Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О., Чалюк П.В., Швейкіна Л.Я., Чаплигіна Л.В., Филюк Г.М., Лютий І.О. та ін.

Визначення сутності довгострокових зобов'язань як обліково-аналітичної категорії, їх характеристика й класифікація для обліку і аналізу відображено у

працях таких вітчизняних вчених як: Михайлишин Н.П., Фрайман А.В., Селіванова Н.М., Кубік, В. Д., Волчек Р. М., Вакарова Б.В., Таран І., Кириллов О.О., Чижевська Л. В., Голов С. Ф., Ткаченко Н. М., Бутинець Т. А., Омецінська І. Я., Мошенський С. З., Глазунов В. І., Орлов В. С., Дорош Н. І., Шигун М.М., Засадний Б.А., Гура Н.О., Травінська С.І. та ін.

Питання теорії, методів та принципів бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аналізу розроблялися такими зарубіжними вченими, як Дж. Бейлі, Л. Берн-стайн, Г. Бірман, Дж.М. Кейнс, У. Шарп, Б. Нідлз, Д. Колдуелл.

Проте окремі проблеми обліку довгострокових зобов'язань підприємств, а саме їх оцінки, класифікації, умов визнання, методики та організації обліку відповідно до нових вимог, потребують додаткових досліджень. Вище перелічені проблеми зауважують на ставленні мети, завдання і актуальності обраної теми.

Метою дослідження є обґрунтування теоретичних та методичних основ обліку, аналізу довгострокових зобов'язань та їх впливу на ефективність роботи підприємства, розробка практичних рекомендацій щодо їх подальшого удосконалення.

Виходячи з мети дослідження, сформульовано наступні завдання:

- дослідити економічну сутність довгострокових зобов'язань та їх місце в структурі зобов'язань підприємства;
- розглянути оцінку довгострокових зобов'язань з метою їх відображення в обліку і фінансовій звітності підприємства;
- проаналізувати нормативно-правову базу та оцінити її вплив в обліку і аналізі довгострокових зобов'язань;
- визначити методику і організацію обліку довгострокових зобов'язань та відображення їх у фінансовій звітності підприємства;
- проаналізувати особливості обліку довгострокових зобов'язань за вимогами МСФЗ;
- на основі нормативно-законодавчого забезпечення запропонувати шляхи удосконалення обліку довгострокових зобов'язань;

- проаналізувати інформаційно-організаційну модель економічного аналізу довгострокових зобов'язань;
- здійснити методику економічного аналізу довгострокових зобов'язань та підсумувати результати аналізу довгострокових зобов'язань в управлінні підприємством;
- на основі теоретичних положень обліку і аналізу, методичних та організаційних засад обліку і аналізу довгострокових зобов'язань зробити висновки.

Предметом дослідження є сукупність методичних, організаційних та практичних аспектів обліку і аналізу довгострокових зобов'язань підприємств України.

Об'єктом дослідження є довгострокові зобов'язання та обліково-аналітичний процес, що характеризує їх стан та рух.

Методи дослідження. В ході виконання роботи було застосовано різні методи: теоретичного узагальнення, порівняння, дедукції та індукції, аналогії, аналізу і синтезу. Метод порівняння застосовувався при порівнянні національних та міжнародних стандартів, критеріїв визнання довгострокових зобов'язань, особливостей їх оцінки. Методи узагальнення, систематизації, класифікації використовувалися при складанні таблиць та рисунків. Спеціальний метод аналізу був використаний для аналізу довгострокових зобов'язань в третьому розділі.

Інформаційною базою дослідження є законодавчо-нормативні документи, національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, наукові праці вітчизняних та зарубіжних науковців, статистичні матеріали Державної служби статистики України та фінансова звітність Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод».

Публікації. За даними наукового дослідження опубліковані:

- тези «Вплив оцінки довгострокових зобов'язань на показники фінансової звітності» у матеріалах ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції

студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківська весна 2021. Економіка. На шляху до сталого розвитку» – Київ, КНУ ім. Т.Г. Шевченка, 2021 рік;

- стаття «Облікове забезпечення управління довгостроковими зобов'язаннями підприємств» в електронному науково-практичному фаховому виданні «Інфраструктура ринку» Випуск № 63, січень 2022 рік.

Структура випускної кваліфікаційної роботи магістра включає вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

У вступі зазначається актуальність вибраної теми, зазначається рівень її розробки, показана інформаційна база, вказані мета та детально прописані основні завдання дослідження, розкриті його предмет та об'єкт, зазначені основні методи дослідження та виділена структура роботи.

У першому розділі визначено економічну сутність довгострокових зобов'язань, визначено їх оцінку при первісному визнанні та на дату балансу, проаналізована законодавча база, яка регулює облік довгострокових зобов'язань, це Кодекси, Закони, Постанови КМУ, НП(С)БО, МСФЗ.

У другому розділі досліджено методика та організація обліку і звітності довгострокових зобов'язань, де в Балансі (Звіті про фінансовий стан) відображається інформація про такі зобов'язання, на яких рахунках, типові операції з їх обліку, узагальнена інформація про особливості обліку за вимогами МСФЗ.

У третьому розділі розглянуто теоретичні засади та інформаційне забезпечення економічного аналізу довгострокових зобов'язань, методику проведення і результатів такого аналізу в управлінні підприємством.

Загальний обсяг випускної кваліфікаційної роботи магістра становить 65 сторінок друкованого тексту, включає 19 таблиць, 22 рисунки, список використаних джерел налічує 47 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність зобов'язань та місце довгострокових зобов'язань в їх структурі

Концепт «заборгованість» або ж «зобов'язання» зазнало довгочасного і непростого розвитку в обліку. Нині термін «зобов'язання» немає спільного поняття, його ототожнюють як борг, сума витрат, залучений капітал, заборгованість.

З власного досвіду бухгалтери-практики трактують зобов'язання як кредиторська заборгованість. Виходячи з цього, зобов'язання – заборгованість кредиторів перед юридичною особою, тобто підприємством, наявність якої зменшує економічні вимоги і капітал підприємства.

Бухгалтерський облік виступає як джерело інформації, яка збирається, обробляється та надається користувачам для прийняття ними управлінських рішень. Зобов'язання у бухгалтерському обліку - це складова кредиторської заборгованості підприємства (рис.1.1).

Рис.1.1. Взаємозв'язок категорій, які характеризують заборгованість підприємств

Джерело: складено автором

Щодо трактування терміну «зобов'язання» в національних і міжнародних стандартах є тотожними. За національними стандартами зобов'язання відображаються в обліку лише тоді, коли за ними виникає заборгованість, тобто

коли виникає перша подія, наприклад відвантаження/надання товару/послуг; отримання коштів від контрагента або отримання кредитів (позик) та інше.

Однак, у міжнародних стандартах є таке тлумачення «Подія, що обов'язує - подія, що створює юридичне чи конструктивне зобов'язання, яке призводить до того, що суб'єкт господарювання не має реальної альтернативи виконанню зобов'язання» [14]. Отже, заборгованість може виникати не тільки за першою подією, а й «у результаті добровільного прийняття на себе зобов'язань з метою підтримання добрих ділових стосунків з партнерами або намагання вчинити за справедливістю.» [28]

«Система обліку довгострокових зобов'язань в Україні регулюється нормативно-правовими актами, які формують правове поле для ведення бухгалтерського обліку даного об'єкта. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання» [28] в т.ч. довгострокові та її розкриття у фінансовій звітності визначають НП(С)БО або за МСФЗ. Довгострокові зобов'язання за НП(С)БО 11 та МСФЗ визначаються, як «всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями» [6], яке є за своєю суттю надто загальне.

Поняття «зобов'язання» у нормативно-правових актів по різному тлумачать, у табл. 1.1. наведено приклади.

Таблиця 1.1

Визначення зобов'язання у нормативно-правових актах

Нормативно-правовий документ	Визначення
1	2
«Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями)» [1]	«Господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управнена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку» [1].

Продовження таблиці 1.1

1	2
«Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями)» [2]	«Зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від вчинення певної дії (негативне зобов'язання), а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку» [2].
«НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 07.02.2013 р. (зі змінами та доповненнями)» [5]	«Зобов'язання - заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди» [5].
«МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» від 01.01.2012 р.» [14]	«Зобов'язання - існуюче зобов'язання суб'єкта господарювання, яке виникає в результаті минулих подій і погашення якої, за очікуванням, призведе до вибуття ресурсів суб'єкта господарювання, котрі втілюють у собі економічні вигоди» [14].
«Концептуальна основа фінансової звітності, редакція 2020 року» [15]	«Зобов'язання - теперішня заборгованість суб'єкта господарювання, яка виникає внаслідок минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття із суб'єкта господарювання ресурсів, котрі втілюють у собі майбутні економічні вигоди» [15].

Джерело: складено автором за [1; 2; 5; 14; 15]

Немалу частку серед зобов'язань займають такий їх вид, як довгострокові зобов'язання. Відповідно до НП(С)БО 11 «довгострокові зобов'язання – всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями» [6].

«Довгострокові зобов'язання» мають різні тлумачення, але загальним є те, що термін їх погашення перевищує 12 місяців або одного операційного циклу.

Так, П. В. Чалюк трактує довгострокові зобов'язання, як «зобов'язання, які повинні бути погашені протягом більше як 12 місяців, або протягом періоду більшого, ніж один операційний цикл підприємства з дати балансу, якщо такий цикл становить більш як 12 місяців». [27]

Склад довгострокових зобов'язань відповідно до НП(С)БО 11, «Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, господарських операцій підприємств і організацій» [16]. (План рахунків) представлено в табл.1.2.

Таблиця 1.2

Склад довгострокових зобов'язань підприємства

НП(С)БО 11	План рахунків
1. «довгострокові кредити банків; 2. інші довгострокові зобов'язання; 3. відстрочені податкові зобов'язання; 4. довгострокові забезпечення.» [6]	1. довгострокові позики (рах.50); 2. довгострокові векселі видані (рах. 51); 3. довгострокові зобов'язання за облігаціями (рах.52); 4. довгострокові зобов'язання з оренди (рах.53); 5. відстрочені податкові зобов'язання (рах.54); 6.інші довгострокові зобов'язання (рах.55).

Джерело: узагальнено автором за [6; 16]

Автор Таран І. окреслив вимоги, які необхідно враховувати для класифікації зобов'язань за МСБО 1 в його новій редакції: «зобов'язання належать до категорії довгострокових, якщо на кінець звітного періоду в суб'єкта господарювання є істотне право на відстрочення їх врегулювання як мінімум на дванадцять місяців; наявність права, не розглядаючи питання про те, чи реалізує суб'єкт господарювання це право; право відстрочити погашення зобов'язання існує тільки в тому випадку, якщо суб'єкт господарювання дотримується визначених договором умов на звітну дату» [29] за умови використання підприємством МСФЗ.

«Довгострокове зобов'язання за кредитною угодою (Додаток А)(якщо угода передбачає погашення зобов'язання на вимогу кредитора (позикодавця) у разі порушення певних умов, пов'язаних з фінансовим станом позичальника), умови якої порушені, вважається довгостроковим, якщо [6]:

1. позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;
2. не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати балансу.» [6]

Заборгованість є невід'ємною частиною бізнесу. Про це свідчать дані підприємств узагальнені Державною службою статистики України (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Показники балансу великих та середніх підприємств щодо довгострокових зобов'язань

показник	На 01.01.2019	На 01.01.2020	На 01.01.2021	На 30.09.2021
Довгострокові зобов'язання і забезпечення (млн. грн)	1040878,2	967832,6	1205757,4	1149355,3

Джерело: складено автором за [48]

У рамках діяльності суб'єкт господарювання надає товари, наймає працівників, отримує банківські кредити, оплачує податки, а також розраховується з постачальниками, у результаті чого і виникає заборгованість перед суб'єктами. Отже, зобов'язання є важливою складовою джерел фінансування, які використовуються для оцінки фінансового стану підприємства: платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості підприємства.

1.2. Оцінка довгострокових зобов'язань з метою їх відображення в обліку та фінансовій звітності підприємства

Визнання зобов'язання здійснюється підприємством за умови дотримання таких критеріїв [6; 15]: «оцінка може бути достовірно визначена; існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення.» [6; 15]

Згідно НП(С)БО 13 та МСФЗ 9 «довгострокові позики, довгострокові векселі видані, довгострокові зобов'язання за облігаціями» [16] є складовими фінансових зобов'язань, які поділяються на: оцінені за амортизованою собівартістю – передбачає застосування методу ефективного відсотка (банківські кредити, зобов'язання за облігаціями); оцінені за справедливою вартістю відображенням результату переоцінки як прибутку або збитку.

Відповідно до п. 5.1.1 МСФЗ 9 первісно фінансові зобов'язання, як довгострокові зобов'язання, оцінюються за «справедливою вартістю мінус витрати на операцію, що можуть бути безпосередньо віднесені на випуск

фінансового зобов'язання». Довгострокові зобов'язання на дату балансу оцінюються «за їх теперішньою вартістю визначення якої залежить від умов та виду зобов'язання.»[6]

«З вище викладеного, під довгостроковими зобов'язаннями слід розуміти - зобов'язання, які повинні бути погашені більш, ніж через дванадцять місяців чи в період, який перевищує операційний цикл підприємства, якщо він перевищує дванадцять місяців, починаючи з дати балансу і відображаються у звітності за теперішньою вартістю» [30].

«Теперішня вартість – дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства» [31].

«Використання такої оцінки потрібно інвестору для прийняття рішень, а також для забезпечення зіставлення інформації у фінансовій звітності. Такий підхід дозволяє привести всі майбутні відсотки ресурсів у вигляді погашення довгострокових зобов'язань до одного тимчасового знаменника і показати інвестору реальну вартість довгострокових зобов'язань на момент, коли він буде приймати рішення про надання коштів як інвестиції.» [28]

Розрахунки теперішньої вартості здійснюються за допомогою дисконтування [32]. «В свою чергу, дисконтування дозволяє привести вартість ресурсів підприємства, які будуть використані з метою погашення довгострокових зобов'язань, до одного спільного часового знаменника.» [32]

«Необхідність в останньому пояснюється тим, що грошові ресурси, які є в наявності сьогодні, не будуть рівноцінними грошовим ресурсам, які очікується отримати в майбутньому, оскільки такі фактори, як інфляція, ризик, оборотність призводять до зміни вартості грошей у часі. Таким чином, теперішня вартість довгострокових зобов'язань завжди буде менша їх майбутньої вартості» [33].

«Для розрахунку теперішньої вартості довгострокової заборгованості підприємства необхідно визначити ставку дисконту, яка складається з таких складових [31]:

- відсоткова ставка на позикові кошти - це та винагорода, яку отримав би кредитор, якби надав у користування на певний строк певну суму коштів;
- відсоткова ставка кредитного ризику - ризик, який враховує кредитор у разі неповернення позиченої суми;
- очікувана процентна ставка інфляції.» [31]

Отже, довгострокові зобов'язання, як складова фінансових інструментів - фінансові зобов'язання, підприємство оцінює «при їх первісному визнанні та на дату балансу з метою відображення в обліку та звітності» [12] в залежності від того, які стандарти використовуються – НП(С)БО або МСФЗ, а також за видами довгострокових зобов'язань.

1.3. Нормативно-правова база та її оцінка регулювання обліку і аналізу довгострокових зобов'язань підприємства

За часи перетворення системи бухгалтерського обліку, була створена нормативно-правова база, що відповідає багатьом сучасним вимогам, а саме: вимогам ринкової економіки; сьогоднішніх підприємців; державної політики інтеграції у міжнародному товаристві країни.

Досі в Україні постійно розробляють та удосконалюють облікове законодавство, тобто – це сукупність правових актів та окремих обліково-правових норм, які регулюють бухгалтерський облік та складання фінансової звітності.

Система нормативного регулювання бухгалтерського обліку в Україні представлена п'ятьма рівнями, кожен з яких охоплює ряд документів (рис. 1.2)

Нинішня державна система бухгалтерського обліку формує структуру, яку можна згрупувати на підставі контролюючого органу, який затверджує послідовність проведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Суб'єктами законодавчого регулювання обліку є: Кабінет Міністрів України; Міністерство фінансів України; Державна служба статистики України;

Державна податкова служба України; Національний банк України; та інші державні органи.

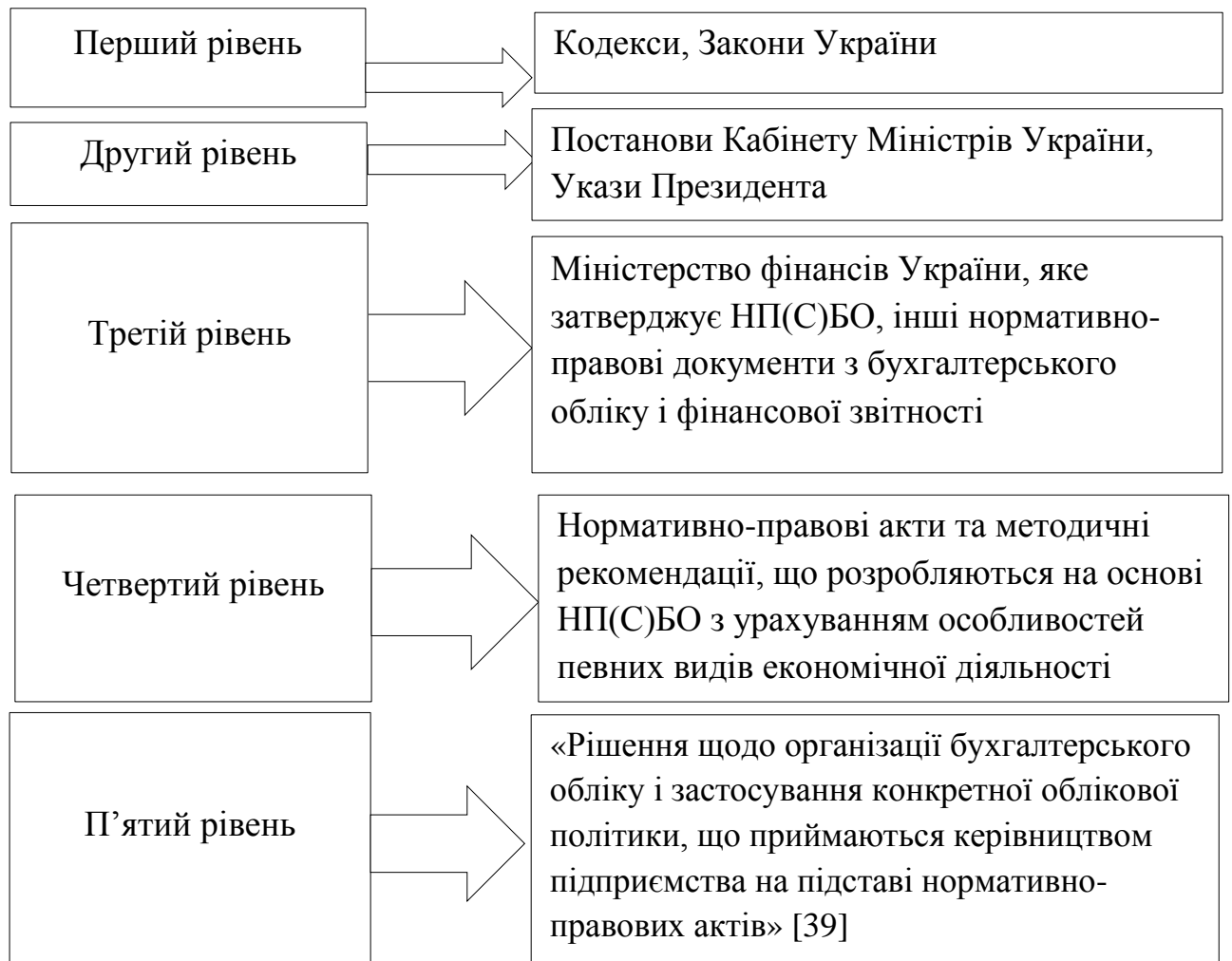

Рис. 1.2. Рівні нормативного регулювання бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань підприємства

Джерело: складено [25]

Нормативно-правова база щодо обліку довгострокових зобов'язань включає наступні нормативні акти:

- «Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями)» [4];
- Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 р. № 3480-IV (із змінами та доповненнями);
- Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.2001 р. № 2374-III;
- «Господарський кодекс України прийнятий 16 січня 2003 р. № 436-IV» [1];
- «Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV» [2];

- «НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р.» [5] – дається визначення зобов'язання, визначаються вимоги до визнання розкриття зобов'язань;

- «НП(С)БО 11 «Зобов'язання» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. – визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності» [6];

- «НП(С)БО 13 «Фінансові інструменти» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.2001 р.» [7] – наводиться визначення фінансових інструментів, фінансових зобов'язань, які включають фінансові зобов'язання для перепродажу та інші фінансові зобов'язання, умови їх визнання, оцінки та розкриття інформації у Примітках до фінансової звітності;

- «НП(С)БО 14 «Оренда» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. – наводиться порядок оцінки мінімальних орендних платежів з обліку зобов'язання орендаря за фінансовою орендою» [8];

- «НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28.12.2000 р. – стандарт визначає умови визнання зобов'язань підприємства з податку на прибуток, їх оцінку та відображення у фінансовій звітності» [10];

- Концептуальна основа фінансової звітності, МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 16 «Оренда», МСБО 1 «Подання фінансової звітності», МСБО 12 Податок на прибуток, МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»;

- «Методичні рекомендації про застосування реєстрів бухгалтерського обліку, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. №356» [20];

- «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р №291» [17];

- Інші законодавчі та нормативні документи.

Основним законодавчим документом, що «регулює бухгалтерський облік та фінансову звітність є Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV.» [4] Для відображення в бухгалтерському обліку довгострокових зобов'язань нормативними документами безпосередньо НП(С)БО 11 і МСБО 37.

План рахунків слугує переліком рахунків і схем реєстрації та групування на них фактів господарського життя у бухгалтерському обліку і є обов'язковим для всіх підприємств. Так, для обліку довгострокових зобов'язань призначений 5 клас рахунків «Довгострокові зобов'язання».

«Інструкція про застосування Плану рахунків спрямована на забезпечення єдності відображення однорідних за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках та їх субрахунках. В Інструкції наведено коротку характеристику та призначення синтетичних рахунків і субрахунків, а також типові схеми реєстрації та групування інформації про господарські операції (кореспонденції рахунків першого порядку)» [17]

«Порядок ведення аналітичного обліку та кореспонденції рахунків, що не наведені в Інструкції, встановлюється підприємством, виходячи з норм Інструкції» [17], НП(С)БО, інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку, а також потреб управління.

Законодавча база з обліку довгострокових зобов'язань дозволяє припустити, що провідним завданням системи бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань є наступне: документи, використані як підстава для здійснення розрахунків; вчасне і повне відображення інформації первинних документів в регістрах бухгалтерського обліку; правдиве відображення інформації щодо довгострокових зобов'язань в звітності та примітках до неї.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Методика обліку та фінансової звітності довгострокових зобов'язань підприємства

У сучасних умовах на підприємствах зобов'язання в т.ч. довгострокове є одним з головних джерел фінансування господарської діяльності, тому використання зобов'язань результативно (або продуктивно) впливає на діяльність підприємств. Питання обліку кредиторської заборгованості (довгострокової та поточної) є актуальним для підприємств, «адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від» [37] ефективного управління цим видом заборгованості.

Облік розрахунків за довгостроковими зобов'язаннями на підприємстві ведеться за допомогою рахунків класу 5 Плану рахунків «Довгострокові зобов'язання». Цей клас рахунків є балансовим, пасивним, призначений для обліку джерел засобів. (Рис. 2.1)

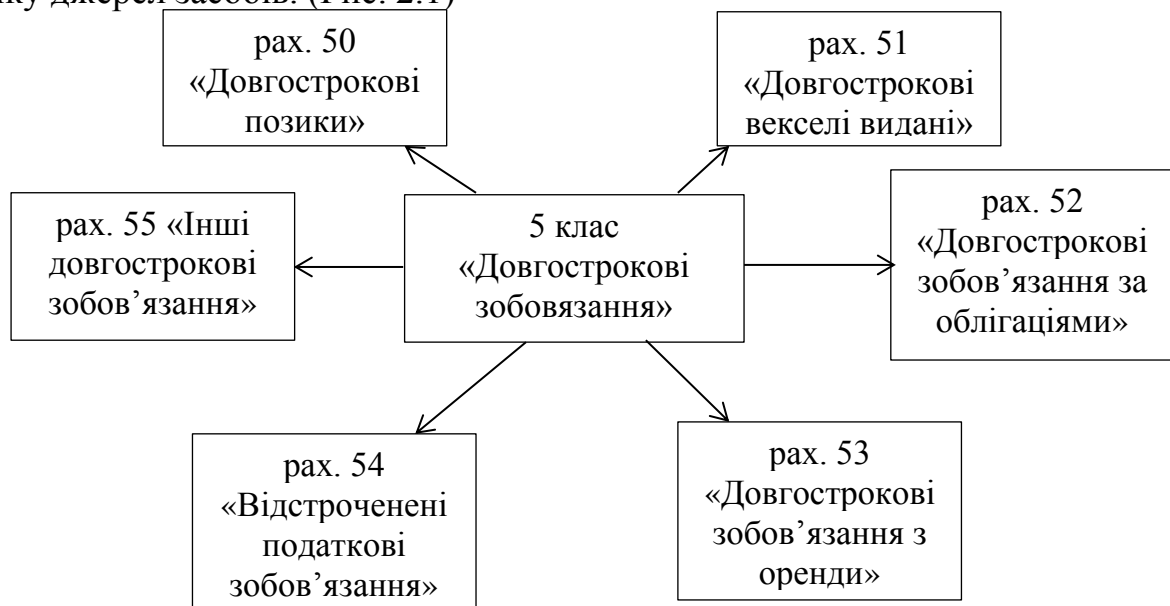

Рис. 2.1. Рахунки до класу 5 «Довгострокові зобов'язання»

Джерело: складено автором на основі [16]

Кредит є першим і найпоширенішим видом позикового капіталу. Як стверджує Л. Волинець, «...користуватися кредитом підприємствам зручно і вигідно. Кредит допомагає зробити крок вперед, вивести підприємство на новий виток розвитку, а також дає можливість розвивати свою справу» [34]. Кредити можуть бути короткостроковими та довгостроковими.

Відповідно до «НП(С)БО 11 довгострокове зобов'язання за кредитною угодою вважається довгостроковим, якщо» [35]:

«- позикодавець до затвердження фінансової звітності погодився не вимагати погашення зобов'язання внаслідок порушення;

- не очікується виникнення подальших порушень кредитної угоди протягом дванадцяти місяців з дати балансу» [35].

«Банківський кредит – це форма кредиту, за якою грошові кошти надаються в позику банками. Комерційні банки, що мають ліцензію НБУ, є головною ланкою кредитної системи; вони одночасно виступають у ролі покупця і продавця наявних у суспільства тимчасово вільних коштів» [24].

«Процедура отримання кредиту складається з таких етапів [36]:

1) «підготовчий (переговори про форми та умови отримання кредиту, підготовка документації, необхідної для отримання кредиту)» [36];

2) «розгляд банком можливості кредитування (аналіз фінансового стану потенційного позичальника, ознайомлення з предметом застави)» [36];

3) «підготовка і підписання кредитного договору та документів, пов'язаних із забезпеченням його виконання.» [36]

Перелік документів, необхідних для отримання кредиту, виглядає наступним чином:

1. Заявка, на отримання кредиту; (Додаток Б)
2. Анкета підприємства з основними показниками діяльності;
3. Копії статутних документів;
4. Копія свідоцтва про державну реєстрацію (Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань); (Додаток В)

5. Копії ліцензій, якщо такі потрібні передбачених законодавством;
6. Обґрунтування в отриманні кредиту;
7. Завірений Баланс (Звіт про фінансовий стан) на останню звітну дату, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід), а також річні фінансові звіти за останніх три роки;
8. Документи, які стосуються забезпечення кредиту (застава майна, гарантії, страхові поліси);
9. Довідки з обслуговуючих банків про наявність рахунків позичальника, наявності або відсутності заборгованості за кредитами. (Додаток Г)

Процедура отримання позики є складною, оскільки потрібно зібрати значну кількість вище перелічених документів і недешевою, експертна оцінка заставного майна та його страхування, послуги нотаріуса, комісія банку коштують в наш час немалих грошей.

Такий список можна зменшити і не додавати документи, які стосуються отримання кредиту (застави майна, гарантії, страхових полісів), так як за допомогою Балансу (звіту про фінансовий стан) можна проаналізувати великий обсяг інформації про фінансовий та економічний стан підприємства, зокрема, про фінансові результати діяльності підприємства, його стійкість, об'єм кредиторської і дебіторської заборгованості, борги за позиками банків.

За строком користування «банківського кредиту притаманні конкретні ознаки, організаційні способи надання позик та їх погашення.» [33] Кредити, які надаються банками, за строком користування поділяються: «короткострокові - до 1 року; середньострокові - до 3 років; довгострокові - понад 3 років.» [21]

«Довгострокові кредити можуть надаватись для формування основних засобів. Об'єктами кредитування можуть бути капітальні витрати на реконструкцію, модернізацію та розширення вже діючих основних засобів, на нове будівництво, на приватизацію та інше.» [21]

Одержані довгострокові позики, переведення короткострокових відстрочених позик в довгострокові відображаються по кредиту 50 рахунку

«Довгострокові позики» (Рис. 2.2), а погашення заборгованості цих позик та переведення до поточної заборгованості – по дебету (Рис. 2.3).

«Рахунок 50 "Довгострокові позики" має такі субрахунки: 501 "Довгострокові кредити банків у національній валюті"; 502 "Довгострокові кредити банків в іноземній валюті"; 503 "Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті"; 504 "Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті"; 505 "Інші довгострокові позики в національній валюті"; 506 "Інші довгострокові позики в іноземній валюті".» [16]

Рис. 2.2. Облік отримання довгострокового кредиту

Джерело: складено автором

Рис. 2.3. Облік погашення довгострокового кредиту

Джерело: складено автором

«Суми довгострокової заборгованості банкам за наданий кредит відповідно в національній та іноземній валюті» [16] відображаються на субрахунках 501, 502.

Відстрочена заборгованість за кредит банкам, коли термін погашення відстрочено, відповідно в національній та іноземній валюті відображаються на субрахунках 503, 504. А на субрахунках 505, 506 відображаються суми

довгострокових заборгованостей щодо зобов'язань із залученням позикових коштів, відповідно в національній та іноземній валюті. В розрізі кожного кредиту окремо і терміном погашення кредиту за позикодавцями ведеться аналітичний облік. При відображенні в обліку операцій, які пов'язані з довгостроковими позиками, підприємство веде враховуючи наступні правила:

1. сума проценту за використання кредиту списується «на субрахунок 792 "Результат фінансових операцій" з субрахунку 951 "Відсотки за кредит"» [16];

2. «частина довгострокового зобов'язання, яка повина погаситись протягом 12-ти місяців, списується на рахунок 61 "Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями"» [16]. Бухгалтерські проведення обліку довгострокових позик представлені в табл. 2.1

Таблиця 2.1

Бухгалтерські проведення з обліку довгострокових позик

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1	Отримано від банківської установи довгостроковий кредит у національній валюті	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті»	10 000,00	Платіжне доручення
2	Нараховані відсотки за користування кредитом	951 «Відсотки за кредит»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	5 500,00	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
3	В кінці звітного періоду списані нараховані відсотки по кредиту	792 «Результати фінансових операцій»	951 «Відсотки за кредит»	5 500,00	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
4	Погашення заборгованості перед банком:				
4.1	за нарахованими відсотками	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	5 500,00	Платіжне доручення
4.2	за довгостроковими позиками	501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	10 000,00	Платіжне доручення
5	Переведення частини довгострокової позики в поточну	501 «Довгострокові кредити банків у національній валюті»	611 «Поточна заборгованість за довгостроковим і зобов'язаннями»	5 000,00	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера

Продовження таблиці 2. 1

1	2	3	4	5	6
6	Погашення поточної частини довгострокової заборгованості	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	5 000,00	Платіжне доручення

Джерело: складено автором

«Для обліку витрат підприємства, пов'язаних з нарахуванням відсотків та витрат, здійснених в процесі оформлення кредитного договору застосовується рахунок 95 «Фінансові витрати», який має такі субрахунки: 951 «Відсотки за кредит»; 952 «Інші фінансові витрати»» [16].

З метою отримання оперативної інформації щодо сум нарахованих відсотків за строком користування кредитами банків необхідно виділити три аналітичні рахунки до субрахунка 951 «Відсотки за кредит»: 951.1 «Відсотки за довготерміновий кредит»; 951.2 «Відсотки за середньотерміновий кредит»; 951.3 «Відсотки за короткотерміновий кредит».

Для визначення заборгованості за нарахованими відсотками застосовується рахунок 684 «Розрахунки за нарахованими відсотками». Відсотки за користування кредитними коштами, незалежно від того, на яких умовах банком визначені їх нарахування і сплата, є окремим видом зобов'язань і, відповідно до п. 27 НП(С)БО 16 «Витрати», підлягають включенню до складу фінансових витрат.[9]

У бухгалтерському обліку сума пені за несвоєчасне повернення кредиту чи сплату відсотків за користування кредитом відображається на субрахунку 948 «Визнані штрафи, пені, неустойки».

«Відображення в бухгалтерському обліку господарської операції по отриманню кредиту банку проводиться на основі кредитного договору і виписки банку. При нарахуванні і сплаті відсотків за кредит крім названих документів необхідним ще є розрахунок бухгалтерії та платіжне доручення (Додаток Г). Повернення кредиту відбувається на основі кредитного договору, виписки банку та платіжного доручення» [37].

Синтетичний облік довгострокових позик (кредит рахунку 50) ведеться в журналі 2, окремо за рахунком 50 – розділ I, за рахунком 60 – розділ II. В обох

розділах записи робляться «на основі виписок банку з кредиту рахунків 50 чи 60 у дебет різних рахунків (14, 15, 30, 31, 37, 50, 51, 53, 60, 91, 92, 93,94, 33, 35, 45, 48, 61, 62, 63,64,65,68,95,99)» [16]. У розділі I журналу 2 відображено отримання підприємством довгострокового кредиту. У розділі II – отримання короткострокової позики на тимчасові потреби підприємства (придбання сировини, матеріалів). Аналітичний облік довгострокових «кредитів банків ведеться за позикодавцями (банками) у розрізі кожного кредиту (позики) окремо та строками їх погашення.» [16]

«Зобов'язання по розрахунках з постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами, яке забезпечене виданими векселями, враховується підприємством на рахунку 51 "Довгострокові векселі видані» [16]. Видача векселя за одержані товари, послуги відображається по кредиту цього рахунку (Рис. 2.4), а по дебету – погашення заборгованості, забезпеченої виданим векселем (Рис. 2.5)

Рахунок 51 "Довгострокові векселі видані" має такі субрахунки: 511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті»; 512 «Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті».

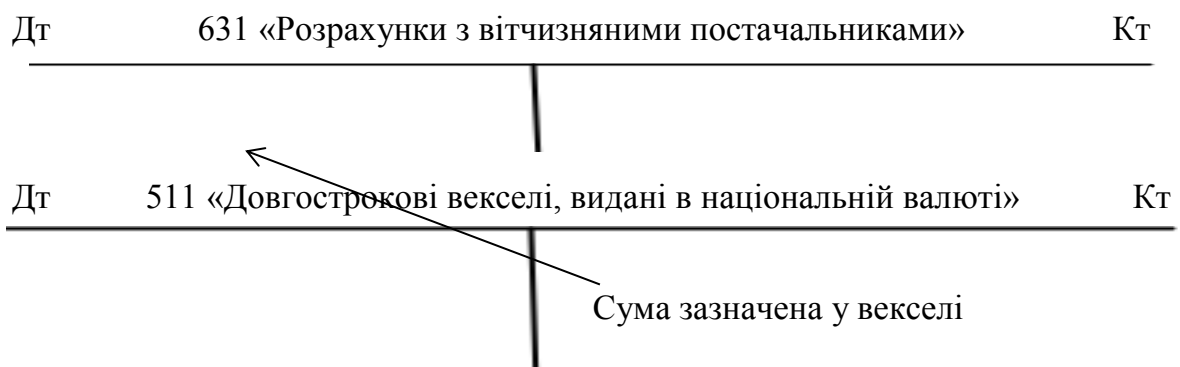

Рис. 2.4. Облік видачі довгострокового векселя

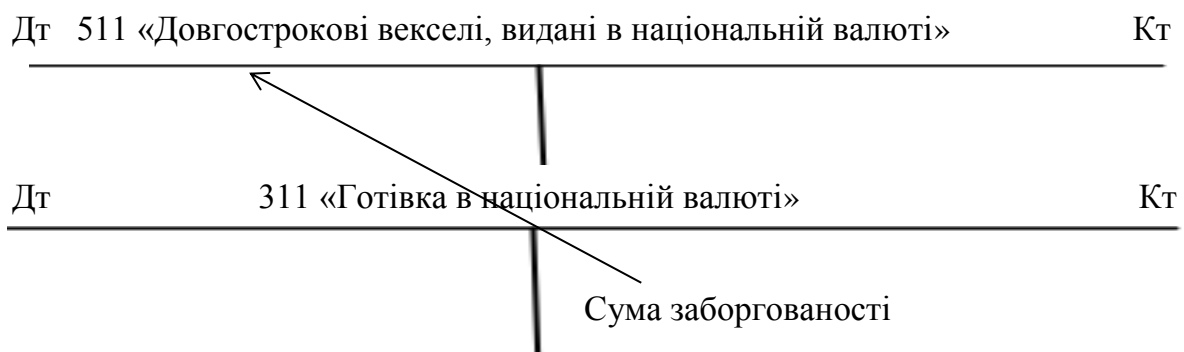

Рис. 2.5. Облік погашення заборгованості векселем

Джерело: складено автором

На субрахунках 511, 512 відображаються суми довгострокових векселів відповідно в національній та іноземних валютах. «Аналітичний облік ведеться за кожним одержаним векселем. Витрати, пов'язані з протестом за векселем, відносяться на фінансові результати.» [16]

«Обліковим регістром синтетичного обліку по рахунку 51 "Довгострокові векселі видані" є Журнал 3. У Відомості 3.4 ведеться аналітичний облік довгострокових векселів виданих.» [16]

У Балансі (звіті про фінансовий стан) (ф. № 1) сальдо за довгостроковими відсотковими векселями відображається у II розділі пасиву Балансу (ф. № 1) по статті 1515 "Інші довгострокові зобов'язання".

Бухгалтерські проведення по рахунку 51 "Довгострокові векселі видані " представлені в табл. 2.2

Таблиця 2.2

Бухгалтерські проведення з обліку довгострокових векселів виданих

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Документ
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	6
1.	Видано довгостроковий вексель у погашення заборгованості перед постачальниками	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»	511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті»	Вексель та акт приймання-передачі векселя
2.	Відображено заборгованість по векселю за теперішньою вартістю	952 «Інші фінансові витрати»	511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті»	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
3.	Проведено погашення виданого векселя після закінчення терміну	511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	Платіжне доручення
4.	Переведено заборгованість по довгострокових векселях, виданих до складу поточних зобов'язань (коли до погашення залишилось менше 12 місяців)	511 «Довгострокові векселі, видані в національній валюті»	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера

Продовження таблиці 2.2

5.	Відображено позитивну курсову різницю по векселях, виданих в іноземній валюті	512 «Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті»	714 «Дохід від операційної курсової різниці»	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
6.	Нараховано відсотки по векселю за місяць	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
7.	Нараховано ПДВ, що належить до суми нарахованих відсотків за місяць	641 «Розрахунки за податками»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера

Джерело: складено автором

«Для ведення обліку розрахунків з іншими особами за випущеними та сплаченими власними облігаціями строком погашення більше 12 місяців з дати балансу призначений рахунок 52 "Довгострокові зобов'язання за облігаціями"» [16].

Облігації продаються:

- якщо оголошена ставка нижче ринкової, з премією;
- якщо оголошена та ринкова ставки облігацій за номіналом;
- і якщо оголошена ставка більша за ринкову, то з дисконтом.

Сума, на яку ринкова ціна облігації більша її номінальної вартості, є премією по випущених облігаціях. Премія, отримана при реалізації облігацій, підлягає амортизації. [29]

«Амортизація премії - рівномірне розподілення суми премії по періодах платежів. Дисконт на облігації - метод приведення номінальної вартості облігації до ринкової.» [28]

«Рахунок 52 "Довгострокові зобов'язання за облігаціями" призначений для обліку джерел майна і має такі субрахунки: 521 "Зобов'язання за облігаціями"; 522 "Премія за випущеними облігаціями"; 523 "Дисконт за випущеними облігаціями".» [16]

«По кредиту субрахунку 521 ведеться облік боргових зобов'язань за номінальною вартістю облігацій» [16] (Рис. 2.6).

Рис. 2.6. Облік випуску облігацій

Джерело: складено автором

За 12 місяців до дати погашення облігацій зобов'язання переводять із довгострокових до поточних - у «Кт субрахунку 611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»» [16] (Дт 521 Кт 611) (Рис. 2.7).

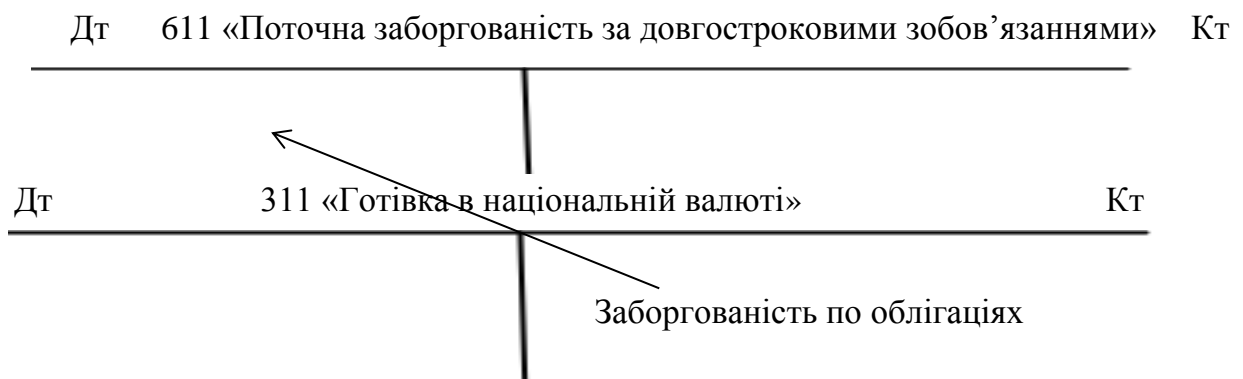

Рис. 2.7. Облік погашення заборгованості за облігаціями

Джерело: складено автором

По кредиту субрахунку 522 ведуть облік нарахування сум премій за випущеними облігаціями (Рис. 2.8), а по дебету цього рахунку - погашення заборгованості з нарахованих премій за облігаціями. (Рис. 2.9)

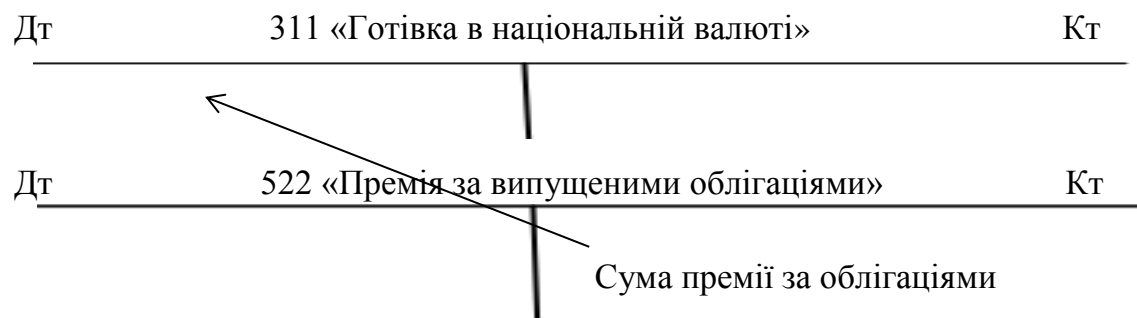

Рис. 2.8. Облік нарахування премій за облігаціями

Джерело: складено автором

Рис.2.9. Облік погашення нарахованих премій за облігаціями

Джерело: складено автором

«По дебету субрахунку 523 ведеться облік сум дисконту за випущеними облігаціями» [16] (Рис. 2.10), по кредиту – списуються нараховані суми (Рис. 2.11)

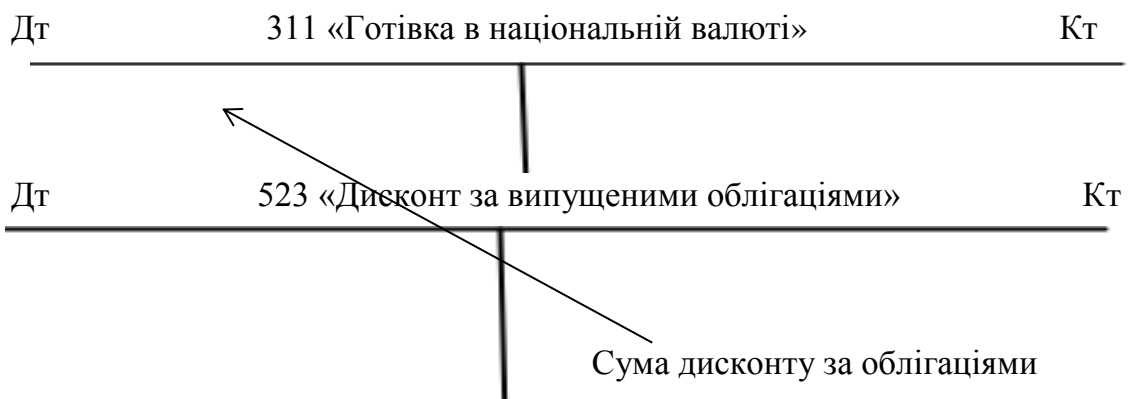

Рис. 2.10. Облік сум дисконту за випущеними облігаціями

Джерело: складено автором

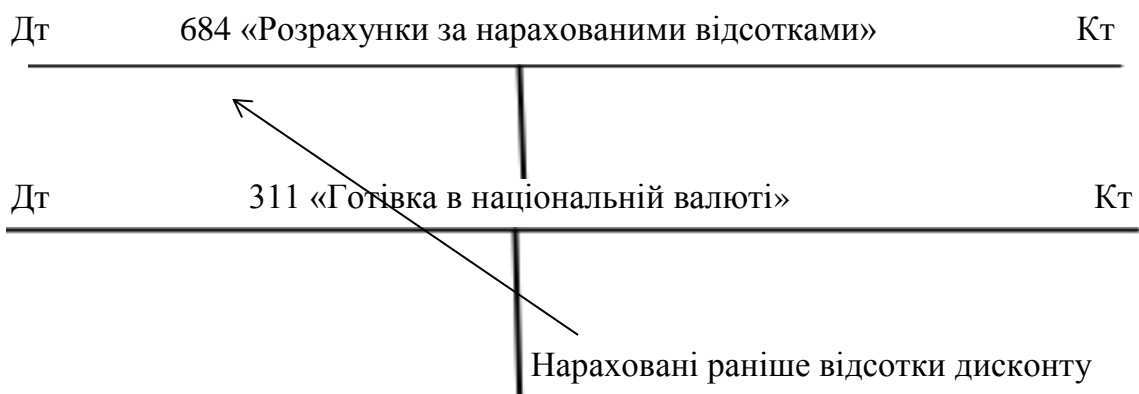

Рис. 2.11. Облік списання нарахованих сум по дисконту

Джерело: складено автором

«Аналітичний облік за облігаціями проводиться за їх видами та термінами погашення» [16].

Типові проводки по рахунку 52 "Довгострокові зобов'язання за облігаціями" представлені в табл. 2.3

Таблиця 2.3

Бухгалтерські проведення з обліку довгострокових зобов'язань за облігаціям

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн..	Документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1.	Випущено облігації з премією на строк більше одного року: - номінальна вартість - премія за облігаціями	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	521 «Зобов'язання за облігаціями» 522 «Премія за випущеними облігаціями»	10 000,00 2 000,00	Платіжне доручення, облігація
2.	Нараховано відсотки з премією: - сума відсотків - сума амортизації премії	952 «Інші фінансові витрати» 522 «Премія за випущеними облігаціями»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» 732 «Відсотки одержані»	1 500,00 300,00	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
3.	Випущено облігації з дисконтом на строк більше від одного року: - за реалізаційною вартістю - дисконт за облігаціями	311 «Поточні рахунки в національній валюті» 523 «Дисконт за випущеними облігаціями»	521 «Зобов'язання за облігаціями»	15 000,00 5 000,00	Платіжне доручення, облігація
4.	Нараховано відсотки за облігаціями, випущеними з дисконтом: - сума відсотків - сума амортизації дисконту	952 «Інші фінансові витрати»	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками» 523 «Дисконт за випущеними облігаціями»	2 250,00 750,00	Бухгалтерська довідка Розрахунок бухгалтера
5.	Сплачено відсотки за облігаціями	684 «Розрахунки за нарахованими відсотками»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	3 750,00	Платіжне доручення
6.	Переведена сума облігаційної позики до складу поточної заборгованості	521 «Зобов'язання за облігаціями»	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»	25 000,00	Довідка бухгалтера
7.	Погашено заборгованість по облігаціях	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	25 000,00	Платіжне доручення

Джерело: складено автором

«На рахунку 53 «Довгострокові зобов'язання з оренди» узагальнюється інформація про стан розрахунків з орендодавцями за необоротні активи, передані на умовах довгострокової оренди та за оборотні матеріальні активи, кошти та цінні папери, отримані за договором оренди цілісного майнового комплексу.» [16]

Передача майна у фінансову оренду оформлюється договором оренди та складається акт приймання-передачі майна (Додаток Д).

«Рахунок 53 «Довгострокові зобов'язання з оренди» має такі субрахунки:

531 «Зобов'язання з фінансової оренди»

532 «Зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів»» [16]

Нарахування заборгованості перед орендодавцем за одержані об'єкти довгострокової оренди відбувається за кредитом рахунку 53 «Довгострокові зобов'язання з оренди» (Рис. 2.12)

Рис. 2.12. Облік отримання засобу в довгострокову оренду і визнання зобов'язання з оренди

Джерело: складено автором

А саме за дебетом — її погашення, переведення до короткострокових зобов'язань, списання (Рис. 2.13)

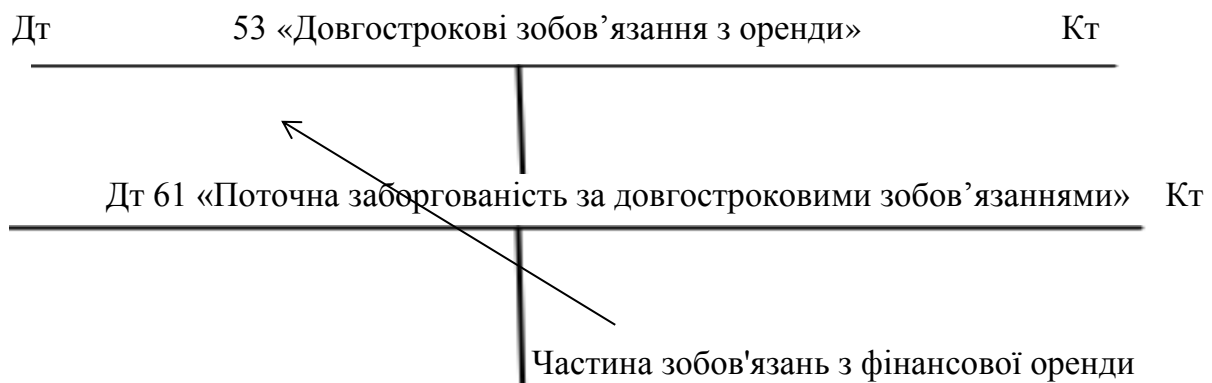

Рис. 2.13. Облік переведення зобов'язань з оренди в поточну заборгованість

Джерело: складено автором

Протягом терміну використання активу орендарем нараховується амортизація за методом, передбаченим обліковою політикою для відповідної групи основних засобів.

Аналітичний облік зобов'язань з оренди ведеться за кожним орендодавцем та об'єктом орендованих необоротних активів на основі договору оренди і акту приймання-передачі основного засобу. Синтетичний облік довгострокових зобов'язань з оренди ведеться у Журналі 3.

Бухгалтерські проведення по рахунку 53 "Довгострокові зобов'язання оренди" представлені в табл. 2.4

Таблиця 2.4

Бухгалтерські проведення з обліку довгострокових зобов'язань з оренди

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн..	Документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1.	Отримано устаткування у фінансову оренду	104 «Машини та обладнання»	531 «Зобов'язання з фінансової оренди»	65 000,00	Акт приймання-передачі
2.	Нараховано відсотки з фінансової оренди устаткування	95 «Фінансові витрати»	531 «Зобов'язання з фінансової оренди»	29 250,00	Розрахунок бухгалтера
3.	Погашено заборгованість з фінансової оренди	531 «Зобов'язання з фінансової оренди»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	47 125,00	Платіжне доручення
4.	Відображено поточну частину зобов'язання з фінансової оренди	531 «Зобов'язання з фінансової оренди»	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»	47 125,00	Бухгалтерська довідка

Джерело: складено автором

На рахунку 54 «Відстрочені податкові зобов'язання» відображаються суми податків на прибуток, які будуть сплачені в майбутньому у результаті виникнення тимчасової різниці між балансовою вартістю активів або зобов'язань та оцінкою цих активів або зобов'язань, яка використовується для оподаткування.

Суми податку на прибуток, які мають бути сплачені згідно до оподатковуваних тимчасових різниць показується за кредитом 54 рахунку «Відстрочені податкові зобов'язання», за дебетом відображається зменшення сум відстрочених податкових зобов'язань за рахунок нарахування поточних податкових зобов'язань. Цей рахунок не має субрахунків.

Згідно з НП(С)БО 17 здійснюється визначення «сум відстрочених податкових зобов'язань. Аналітичний облік відстрочених податкових зобов'язань ведеться за видами активів або зобов'язань, між оцінками яких для відображення в балансі та цілей оподаткування виникла різниця.» [10]

«Відстрочене податкове зобов'язання розраховується як встановлена податкова ставка від суми тимчасових різниць, на яку оподатковуваний прибуток менше, ніж обліковий прибуток.» [10]

Проведення по рахунку 54 "Відстрочені податкові зобов'язання" представлені в табл. 2.5

Таблиця 2.5

Бухгалтерські проведення з обліку відстрочених податкових зобов'язань

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1.	Нараховано податок на прибуток за червень (на суму податку за бух. обліком)			3 000,00	Розрахунок бухгалтера
2.	Нараховано податок на прибуток за червень (на суму податку за даними декларації)	98 «Податок на прибуток»	641 «Розрахунки за податками»	2 580,00	Розрахунок бухгалтера
3.	Відображено тимчасову різницю за червень	98 «Податок на прибуток»	54 «Відстрочені податкові зобов'язання»	420,00	Довідка бухгалтера
4.	Нараховано податок на прибуток за липень			3 390,00	Розрахунок бухгалтера
5.	Нараховано податок на прибуток за липень (на суму податку за даними декларації)	98 «Податок на прибуток»	641 «Розрахунки за податками»	3 570,00	Розрахунок бухгалтера
6.	Відображено тимчасову різницю за липень	54 «Відстрочені податкові зобов'язання»	641 «Розрахунки за податками»	180,00	Довідка бухгалтера

Джерело: складено автором

«Рахунок 55 «Інші довгострокові зобов'язання» узагальнює інформацію про розрахунки з іншими кредиторами та за іншими операціями, коли заборгованість не є поточним зобов'язанням та облік яких не може відображатись на інших рахунках класу 5 «Довгострокові зобов'язання». Зокрема, на цьому рахунку відображається відстрочена відповідно до законодавства заборгованість з податків, зборів (обов'язкових платежів), фінансова допомога на зворотній основі.» [16]

За дебетом рахунку 55 «Інші довгострокові зобов'язання» відображається погашення, переведення до короткострокових та списання довгострокових зобов'язань, а по кредиту цього рахунку – їх збільшення. Аналітичний облік ведеться по кожному кредитору та за кожними видами коштів, які залучені.

Бухгалтерські проведення по рахунку 55 "Інші довгострокові зобов'язання" представлені в табл. 2.6

Таблиця 2.6

Бухгалтерські проведення з обліку інших довгострокових зобов'язань					
№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.	Документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6
1.	Переведено суму несплачених податків в довгострокові зобов'язання	641 «Розрахунки за податками»	55 «Інші довгострокові зобов'язання»	45 000,00	Довідка бухгалтера
2.	Сплачено першу частку розстроченого боргу	55 «Інші довгострокові зобов'язання»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	3 000,00	Платіжне доручення
3.	Проведено перекласифікацію інших довгострокових зобов'язань у поточні	55 «Інші довгострокові зобов'язання»	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»	12 000,00	Довідка бухгалтера
4.	Сплачено наступну частку розстроченого боргу	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті»	311 «Поточні рахунки в національній валюті»	9 000,00	Платіжне доручення
5.	Списано залишок несплачених податків	55 «Інші довгострокові зобов'язання»	746 «Інші доходи»	33 000,00	Довідка бухгалтера

Продовження таблиці 2.6

б.	Повернено залишок несплачених податків до розряду інших довгострокових зобов'язань	611 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в нац. валюті»	55 «Інші довгострокові зобов'язання»	3 000,00	Довідка бухгалтера
----	--	--	--------------------------------------	----------	--------------------

Джерело: складено автором

На практиці рахунок 55 «Інші довгострокові зобов'язання» використовується рідко.

Узагальнення інформації про довгострокові зобов'язання методом подвійного запису здійснюється в облікових регістрах, «які призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації про господарські операції, що міститься у прийнятих до обліку первинних документах» [20]. Вибір підприємством облікових регістрів залежить від обраної форми ведення бухгалтерського обліку.

Інформація про довгострокові зобов'язання відображається в пасиві Балансу (звіту про фінансовий стан) (табл.2.7)

Таблиця 2.7

Витяг з Балансу (звіту про фінансовий стан)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		

Джерело: [5]

«У примітках до фінансової звітності наводиться інформація про перелік і суми зобов'язань, що включені до статей балансу «Інші довгострокові зобов'язання»» [5].

2.2. Організація обліку та фінансової звітності довгострокових зобов'язань підприємства

Відповідно до [4] розд. III «п.5 підприємство самостійно: визначає облікову політику; обирає форму бухгалтерського обліку; «розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів; затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації; визначає, які стандарти використовувати для ведення обліку і складання фінансової звітності. » [4]

Основними етапами організації бухгалтерського обліку є: методичний, технічний та організаційний, які тісно пов'язані, кожний з них має певне призначення. Організаційний етап обліку включає окреслення правил і способів облікової політики, тобто «вибір системи певних способів та прийомів, в основі яких лежать документування, інвентаризація, використання синтетичних та аналітичних рахунків, оцінка зобов'язань, бухгалтерський баланс та звітність» [27]

Вище перелічене допомагає правильно організувати бухгалтерський облік і приймати управлінські рішення.

В наказі про облікову політику щодо довгострокових зобов'язань висвітлюється наступна інформація:

- строки проведення інвентаризації довгострокових зобов'язань;
- графік документообігу, в якому зазначені документи з обліку довгострокових зобов'язань;
- опис рахунків, призначених для відображення господарських операцій з довгостроковими зобов'язаннями.

Процес проведення інвентаризації довгострокових зобов'язань слід проводити один раз на рік перед поданням фінансової звітності.

Також можна оформити додаток до наказу про облікову політику, де відобразиться інформація, щодо основних документів і реєстрів, що застосовуються при обліку довгострокових зобов'язань, наведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Основні документи та реєстри, що застосовуються при обліку довгострокових зобов'язань

Вид зобов'язань	Підстави для відображення в обліку	Синтетичний облік	Аналітичний облік
1	2	3	4
50 «Довгострокові позики»	Договір позики, бухгалтерські довідки, розрахунок бухгалтера, виписки банку про надходження та погашення позики	Журнал 2, розділ 1	За довгостроковими позиками
51 «Довгострокові векселі видані»	Договори, реєстр векселів виданих	Журнал 3, розділ 1	За векселями виданими
52 «Довгострокові зобов'язання за облігаціями»	Рішення про випуск облігацій, виписка з реєстру випуску, документи на отримання активів за продані та про розрахунки за викупленими облігаціями	Журнал 3, розділ 2	За кожним випуском облігації
53 «Довгострокові зобов'язання з оренди»	Договір фінансової оренди з розрахунком плати за устаткування та фінансових витрат, виписки банку про розрахунки, бухгалтерські довідки, розрахунки бухгалтера	Журнал 3, розділ 2	За кожним договором оренди
54 «Відстрочені податкові зобов'язання»	Бухгалтерські довідки, розрахунки бухгалтера	Журнал 3, розділ 2	
55 «Інші довгострокові зобов'язання»	Договори про відстрочку зобов'язань за податками та внесками до фондів, договори про фінансову допомогу, акти звірки зобов'язань, бухгалтерські довідки, розрахунки бухгалтера	Журнал 3, розділ 2	За видами зобов'язань

Джерело: складено [16; 20]

Також варто щоденно контролювати погашення існуючих зобов'язань на підприємстві, шляхом внесення банківської виписки в автоматизовану бухгалтерську програму та перевірки записів у реєстрах обліку.

Доцільно призначити відповідальну особу, яка б перевіряла вище перелічене, здійснювала контроль над змінами у структурі пасивів підприємства та вчасне погашення зобов'язань у т.ч. довгострокових.

Відображення в бухгалтерському обліку господарських операцій за довгостроковими зобов'язаннями має здійснюватися на підставі первинних документів (табл.2.8) із дотриманням принципу «бухгалтерського обліку -

превалювання сутності над формою, згідно з яким операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми» [4].

У системі бухгалтерського обліку довгострокові зобов'язання підприємством систематизуються у хронологічному порядку на підставі первинних документів на рахунках бухгалтерського обліку шляхом подвійного запису.

З метою забезпечення діяльності підприємство може отримувати банківський кредит – «кредит, що надається банківською установою суб'єкту господарювання на підставі кредитного договору» [1], за рахунок цього виникає довгострокове зобов'язання, яке обліковуються на рахунку 50 «Довгострокові позики» (рис.2.14).

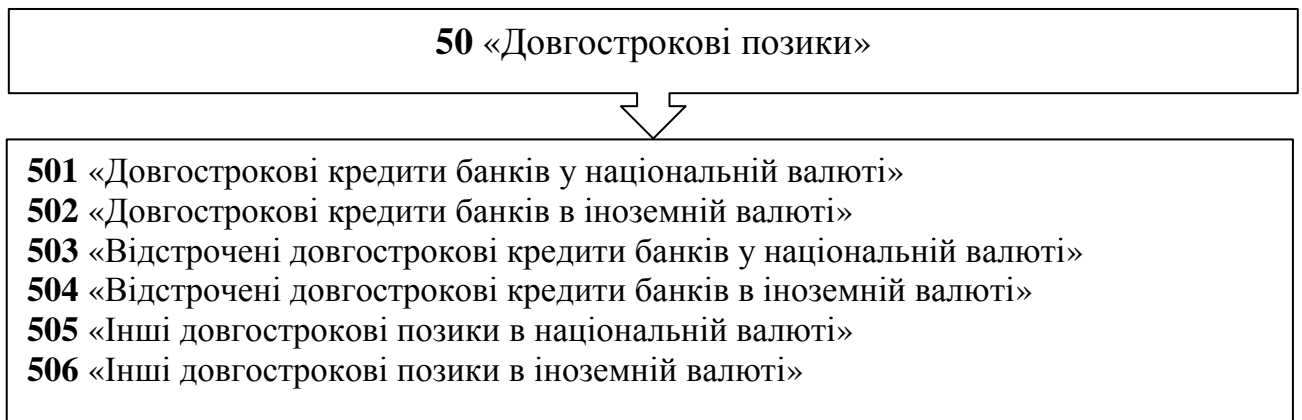

Рис.2.14. Рахунки, які призначені для обліку довгострокових кредитів та позик

Джерело: складено за [17]

Аналітичний облік довгострокових позик ведеться за позикодавцями (банками) у розрізі кожного кредиту окремо та строками погашення кредиту.

Розмір заборгованості підприємства за отриманими позиками на кінець періоду буде залежати від графіка погашення, обумовленого договором.

Підприємство може використовувати, як засіб платежу, вексель - письмово оформлене боргове зобов'язання, яке засвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця сплатити після настання строку певну суму грошей власнику векселя (векселедержателю). Облік операцій з векселями обліковуються на рахунку 51 «Довгострокові векселі видані» (рис.2.15).

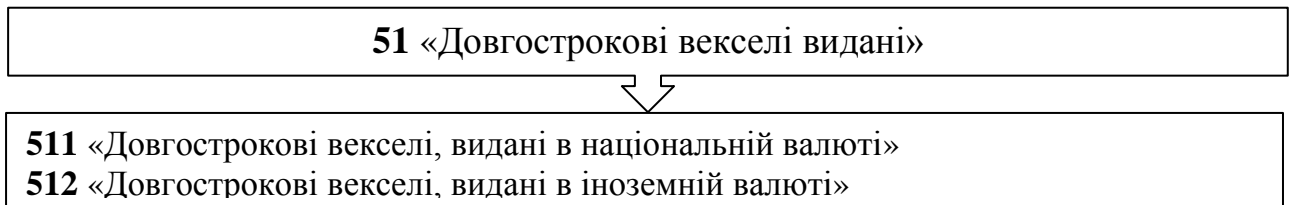

Рис.2.15. Рахунки, які призначені для обліку довгострокових векселів

Джерело: складено за [17]

Аналітичний облік довгострокових векселів виданих ведеться за кожним одержаним векселем.

Для обліку розрахунків з іншими особами за випущеними та сплаченими власними облігаціями призначено рахунок 52 «Довгострокові зобов'язання за облігаціями» (рис.2.16).

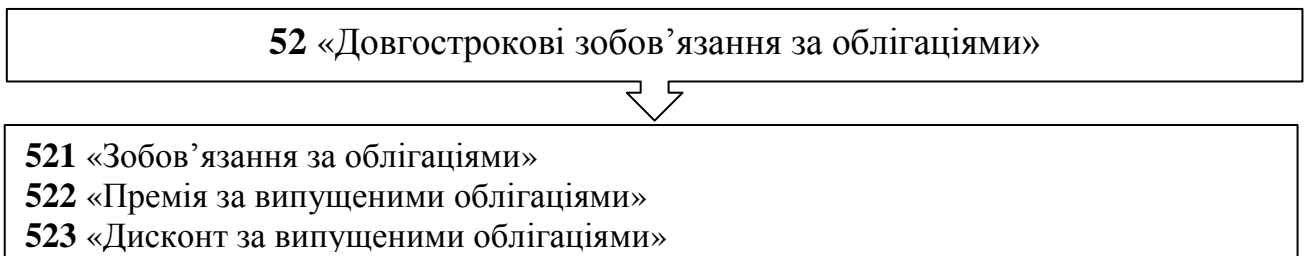

Рис.2.16. Рахунки, які призначені для обліку довгострокових зобов'язань за облігаціями

Джерело: складено за [17]

Аналітичний облік довгострокових зобов'язань за облігаціями ведеться за їх видами та термінами погашення.

Рішення щодо випуску облігацій оформлюється у Протоколі зборів (Додаток Е). Для цього воно повинне отримати дозвіл комісії з цінних паперів та фондового ринку(Додаток Є), яка здійснює реєстрацію емісії. Після реєстрації емітентові видається свідоцтво (Додаток Ж), яке є підставою для друкування сертифікатів цінних паперів.

Для узагальнення інформації про стан розрахунків з орендодавцями за необоротні активи, передані на умовах довгострокової оренди, а також за оборотні матеріальні активи, кошти та цінні папери, отримані за договором оренди цілісного майнового комплексу призначений рахунок 53 «Довгострокові зобов'язання з оренди» (рис.2.17).

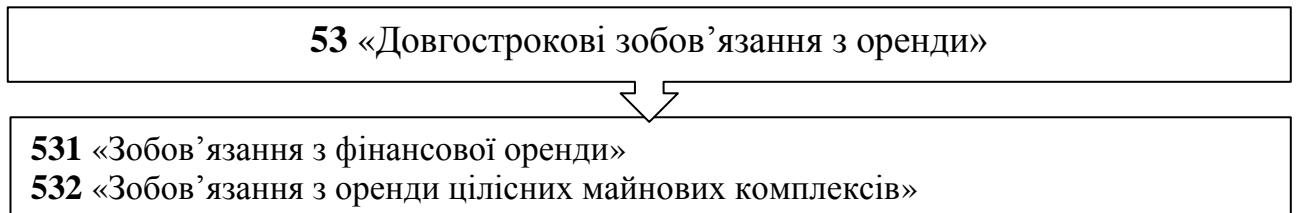

Рис.2.17. Рахунки, які призначені для обліку довгострокових зобов'язань з оренди

Джерело: складено за [17]

Аналітичний облік ведеться за кожним орендодавцем та об'єктом орендованих необоротних активів.

Порядок розрахунку відстроченого податкового зобов'язання (ВПЗ) визначений НП(С)БО 17 та МСБО 12. За рахунок тимчасових різниць можуть мати місце відстрочені податкові активи (бух. рах. 17 - ВПА) або відстрочені податкові зобов'язання (бух. рах. 54 - ВПЗ) (рис. 2.18). Для цього потрібно порівняти показники бухгалтерського балансу з оцінкою статей за вимогами ПКУ і розрахувати різницю між ними (добуток розрахункових величин тимчасових різниць на ставку податку на прибуток).

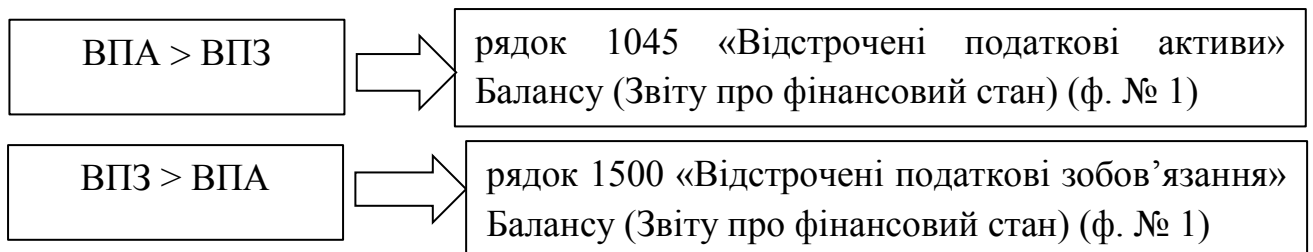

Рис.2.18. Відображення у фінансовій звітності відстрочених податкових зобов'язань

Джерело: складено автором

Отже, підприємство самостійно приймає рішення як організувати облік та складення фінансової звітності щодо довгострокових зобов'язань.

2.3. Особливості обліку довгострокових зобов'язань за вимогами МСФЗ

Довгострокові зобов'язання регулюються достатньою кількістю МСФЗ, що обумовлено визнанням кредиторської заборгованості, її класифікацією та оцінкою, які в свою чергу вимагають від бухгалтера підвищеної уваги.

«Відповідно до КОФЗ зобов'язання – це обов'язок чи відповідальність діяти або робити певним чином. Вони можуть мати юридичну силу внаслідок виконання умов контракту або законодавчих вимог» [15]

«Зобов'язання також виникають у результаті повсякденної ділової практики, традицій та бажання підтримувати добрі ділові стосунки.» [15 п. 4.15]

КОФЗ також визначено, що «зобов'язання є теперішньою заборгованістю суб'єкта господарювання, яка виникає внаслідок минулих подій і погашення якої, за очікуванням, спричинить вибуття у суб'єкта господарювання ресурсів, котрі втілюють у собі майбутні економічні вигоди». [15 п. 4.4]

За МСБО 1 «зобов'язання класифікуються суб'єктами господарювання поточні та непоточні зобов'язання.» [11 п. 60; 6]

«У системі МСФЗ розрізняють також *існуючі* (ті, що виникли внаслідок фактичного придбання активів) та *майбутні зобов'язання* (при укладенні невідомого договору про придбання активів у майбутньому, який містить штрафні санкції за невиконання зобов'язання).» [15 п. 4.16]

«Суб'єкт господарювання класифікує зобов'язання як поточне, якщо [11]:

а) «він сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу» [11];

б) «він утримує це зобов'язання в основному з метою продажу» [11];

в) «зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду» [11];

г) «він не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом як мінімум дванадцяти місяців після звітного періоду» [11].

«Усі інші зобов'язання класифікуються як непоточні.» [11 п. 69]

«Інформація про визнання та оцінку довгострокового зобов'язання відсутня у МСФЗ, проте визначена у КОФЗ - види оцінок, при визнанні зобов'язань та їх відображенні в обліку та звітності.» [15 п. 4.55, 4.56] - (табл. 2.9):

Таблиця 2.9

Основи оцінки зобов'язань, в т.ч. довгострокових, за МСФЗ

Основа оцінки	Характеристика
«історична собівартість» [15]	«Зобов'язання відображаються за сумою надходжень, отриманих в обмін на зобов'язання, або, за деяких інших обставин (наприклад, податків на прибуток), за сумами грошових коштів чи їх еквівалентів, що, як очікується, будуть сплачені з метою погашення зобов'язання в ході звичайної діяльності» [15]
«поточна собівартість» [15]	«Зобов'язання відображаються за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка була б необхідна для погашення зобов'язання на поточний момент» [15]
«вартість реалізації (погашення)» [15]	«Зобов'язання відображаються за вартістю їх погашення, тобто за недисконтованою сумою грошових коштів або їх еквівалентів, яка, як очікується, буде сплачена для погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності» [15]
«теперішня вартість» [15]	«Зобов'язання відображаються за теперішньою дисконтованою вартістю майбутнього чистого вибуття грошових коштів, які, як очікується, будуть необхідні для погашення зобов'язань у ході звичайної діяльності» [15]

Джерело: складено автором за [15]

Основною оцінкою є історична вартість, це безперечний факт, але враховуючи вид і умови виникнення певного забезпечення, така оцінка має право на поєднання з іншими видами. Наприклад, при дисконтуванні зобов'язань з включенням різниць до складу доходів чи витрат.

Відповідно до МСБО 37 «забезпечення є зобов'язаннями з невизначеним строком або сумою. У даному аспекті зобов'язання слід розглядати за такими видами» [14 п. 10]:

1) «конструктивне зобов'язання – зобов'язання, яке є наслідком дій суб'єкта господарювання, тобто виникає в результаті дій, підтверджених конкретними первинними документами, тобто виникає забезпечення погасити заборгованість за отриманий товар чи послуги» [14];

2) «умовне зобов'язання, яким визначають можливе або вже існуюче.» [14]

Зобов'язання визнаються при виконанні таких умов:

- в результаті минулих подій у підприємства є вже існуючі забезпечення;
- якщо виникає економічна вигода, при витрачанні певного обсягу ресурсів;
- сума забезпечень достовірно визначена.

Слід зауважити, що при складанні звітності за МСФЗ зобов'язання виникають, якщо на кінець звітного періоду суб'єкт господарювання має існуюче зобов'язання.

У фінансовій звітності про зобов'язання має бути відображена наступна інформація [14 п. 84, 85]:

- «балансова вартість на початок і кінець періоду» [14];
- «додаткові забезпечення, здійснені протягом періоду, включаючи збільшення існуючих забезпечень» [14];
- «використані протягом періоду суми (тобто витрачені та списані за рахунок забезпечення)» [14];
- «невикористані та сторновані протягом періоду суми» [14];
- «збільшення протягом періоду дисконтованої суми, яка виникає із плином часу, і вплив будь-якої зміни ставки дисконту» [14];
- «стислий опис сутності зобов'язання і визначення очікуваного часу будь-якого відповідного вибуття економічних вигід» [14];
- «відомості про невизначеність щодо суми або часу такого вибуття. Там, де необхідно надати відповідну інформацію, суб'єкт господарювання має розкривати основні припущення щодо майбутніх подій» [14];
- «суму будь-якої очікуваної компенсації із зазначенням суми будь-якого активу, визнаного для цієї очікуваної компенсації.» [14]

За міжнародними стандартами у фінансовій звітності детально надається інформація, щодо зобов'язань і це допомагає користувачам визначити, які саме очікуються грошові потоки. Розкривається інформація про порядок визнання, припинення визнання та оцінка фінансових зобов'язань. Надається розгорнуте поняття «справедливої вартості» і визначається, що за такою вартістю зобов'язання на які не нараховується відсоток, оцінюють як теперішню

(дисконтовану) вартість усіх очікуваних надходжень. Висвітлюється інформація про те, що зобов'язання в т.ч. непоточні переводяться за відповідним курсом при закритті на звітну дату.

Узагальнену інформацію щодо обліку довгострокових зобов'язань у порівнянні між національними і міжнародними стандартами відображено на рис. 2.19

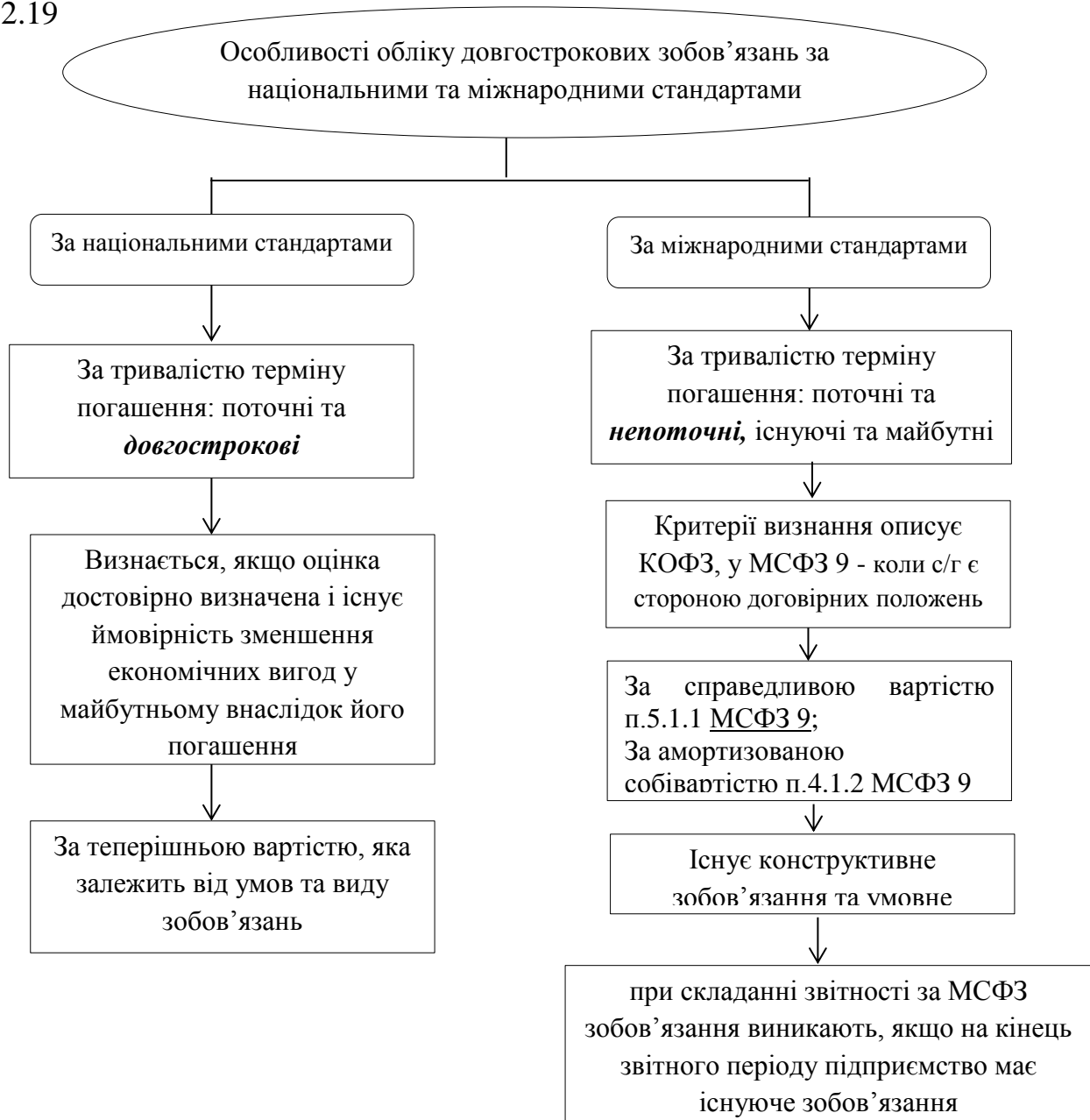

Рис.2.19. Особливості обліку довгострокових зобов'язань у порівнянні між національними і міжнародними стандартами

Джерело складено автором за [6; 11; 14; 15]

Підприємство не проводить перекласифікації жодних фінансових зобов'язань (п.4.2.2 МСФЗ 9).

Таким чином, довгострокові зобов'язання підприємства є фінансовими зобов'язаннями, які відповідно до п 4.2 МСФЗ 9:

- «після первісного визнання оцінюються за амортизованою собівартістю;
- первісно оцінюються за справедливою вартістю мінус витрати на операцію, що прямо відносяться на придбання фінансового зобов'язання.» [12]

У фінансовій звітності за МСФЗ довгострокові зобов'язання відображаються у Звіті про фінансовий стан, а амортизація дискону (премії) у Звіті про прибутки і збитки.

2.4. Удосконалення обліку довгострокових зобов'язань на основі законодавчо-нормативного забезпечення

«В сучасних умовах зобов'язання виступають одним з основних джерел фінансування діяльності, тому від управління ними залежить ефективне функціонування суб'єкта господарювання. Наявність зобов'язань є нормальним станом будь-якого підприємства. Важливо не те, чи має підприємство зобов'язання перед іншими, а те, який обсяг цих зобов'язань, чи перевищують вони активи підприємства, чи ні. Інформація про зобов'язання підприємства, про їхню структуру та обсяги дуже важлива для зовнішніх користувачів фінансової звітності. З огляду на це найважливішого значення набуває відповідність прийнятим стандартам і точність формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання підприємства та розкриття її у фінансовій звітності. Глобальні перетворення сприяють появі нових видів зобов'язань, що викликає потребу у розвитку теорії та методології обліку зобов'язань» [43]

Проблеми бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань та напрями їх вдосконалення:

1) Проблема ідентифікації зобов'язань, полягає у визначенні моменту виникнення операції, її перетворення та припинення.

Вирішенням цієї проблематики є удосконалення дономенклатурного забезпечення, а саме розробкою нових бланків первинної документації для деталізації інформації за нарахуванням, погашенням та списанням довгострокових зобов'язань.

Змінені бланки повинні містити обов'язкові реквізити первинних документів, що передбачені статтю 9 Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Документальне оформлення операцій із нарахування, погашення і списання зобов'язань, повинно в повному обсязі відображати сутність господарської операції.

2) Проблема оцінки довгострокових зобов'язань полягає у тому, що іноді вимоги до оцінки зобов'язань, як і інших об'єктів, не відповідають принципам бухгалтерського обліку.

Цю проблему можна вирішити розробкою методики оцінки окремих компонентів довгострокових зобов'язань за справедливою вартістю. В умовах економічної нестабільності та постійних фінансових криз договори між підприємствами-партнерами та/або банками укладаються на досить нетривалий період. Підприємство-боржник при виникненні зобов'язання прагне якнайшвидше його погасити, щоб уникнути зайвих витрат коштів при швидких темпах інфляції. Виходячи з цього, було б доцільно при укладанні договорів в одному із пунктів передбачити коригування суми зобов'язання на індекс інфляції. Як результат при погашенні зобов'язань їх оцінка буде достовірно визначена.

3) Проблема класифікації зобов'язань виявляється у неоднозначності при визначенні об'єкта бухгалтерського обліку, що відповідає економіко-правовій сутності окремого виду зобов'язань.

Напрямок вирішення цієї проблеми в обліку полягає в побудові системи рахунків на підставі економіко-правової сутності зобов'язань та джерел їх виникнення. Пропонується увести наступні рахунки і субрахунки до них:

56. *Довгострокові зобов'язання за видами кредиторів*: 561 зовнішні та внутрішні зобов'язання; 562 заборгованість перед банками та інша (небанківська); 563 заборгованість перед пов'язаними та непов'язаними сторонами.

57 Довгострокові зобов'язання за видами господарської діяльності: 571 пов'язані з комерційною діяльністю підприємства зобов'язання; 572 не пов'язані з комерційною діяльністю підприємства зобов'язання.

58. Довгострокові зобов'язання за платністю: 581 із виплатою відсотків позичальнику – відсоткові, фінансові зобов'язання; 582 безвідсоткові.

59. Довгострокові зобов'язання за виконанням умов погашення: 591 прострочені зобов'язання; 592 не прострочені зобов'язання.

Отже, впровадження запропонованих рекомендацій дасть необхідний імпульс і сприятиме зростанню якості облікової інформації щодо розрахунків підприємства з його кредиторами.

«В той же час хотілось би зазначити наступне: процес управління фінансово-господарською діяльністю підприємства неминуче пов'язаний з оцінкою. Одним з найменш досліджених є питання оцінки поточних зобов'язань. Активи і зобов'язання утворюють кістяк бухгалтерського Балансу. Залишки активів і зобов'язань на кінець звітного періоду відображаються у Балансі та показують їх наявність на звітну дату. Фактично усі наявні цінності і власний та залучений капітал, за рахунок якого вони утворені, зафіксовані у Балансі. Виходячи із цього вибуття активів і погашення зобов'язань протягом звітного періоду розглядаються як списання їх з Балансу. Тому логічним є той факт, що в обліку вибуття об'єктів оцінюють так, як вони відображені у Балансі. В той же час сучасна система бухгалтерського обліку передбачає диференційований підхід до оцінки об'єктів з метою відображення операцій їх вибуття, хоча принцип відповідності вартості списання та вартості визнання у балансі в більшості випадків зберігається. Фінансово-господарська діяльність підприємств призводить до виникнення багатьох видів зобов'язань та великої кількості кредиторів. Це потребує подальшого дослідження питання класифікації зобов'язань, а також вдосконалення його шляхом доповнень і уточнень.» [43]

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Інформаційно-організаційна модель економічного аналізу довгострокових зобов'язань

«Система аналітичного забезпечення довгострокових зобов'язань відіграє важливу роль в функціонуванні системи управління підприємством, забезпечуючи взаємодію різних структурних підрозділів та реагуючи на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища.» [26]

«Аналітична система ґрунтується на даних оперативного, статистичного, фінансового і управлінського обліку, виконує збір, опрацювання та оцінку всіх видів інформації, забезпечує виконання безперервного оперативного мікроаналізу, результати якого використовуються для формування рекомендацій для прийняття управлінських рішень.» [26]

«Основними завданнями аналітичної системи підприємства є: аналіз діяльності підприємства за обраними напрямками; облік господарських операцій на базі бухгалтерського обліку та використанням нефінансових показників; контроль за використанням ресурсів, за правильним відображенням усіх господарських операцій на етапах планування, обліку та використання; планування діяльності підприємства, у розрізі видів діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової, податкової; центрів відповідальності та підприємства загалом; формування аналітичних бюджетів як джерел акумулювання планової, облікової та аналітичної інформації» [26, с.17-19].

«Метою аналізу довгострокових зобов'язань підприємства є оцінка їх стану, обґрунтування управлінських рішень спрямованих на розробку заходів щодо підвищення ефективності використання таких зобов'язань і на цій основі збільшення обсягу виробництва та фінансових результатів підприємства» [26]

Досягнення цієї мети передбачає вирішення наступних завдань: оцінка забезпеченості підприємства і його структурних підрозділів фінансовими та іншими ресурсами в цілому, а також за видами; вивчення складу і якісного стану довгострокових зобов'язань, їх динаміки; оцінка ефективного використання довгострокових зобов'язань; розрахунок резервів підвищення ефективності виробництва за рахунок факторів виникнення зобов'язань .

Джерелами інформації для здійснення аналізу довгострокових зобов'язань є:

1. Первинні документи з обліку виникнення та погашення довгострокових зобов'язань.
2. Внутрішньогосподарська документація підприємства (облікова політика, робочий план рахунків.
3. Бухгалтерська, податкова, статистична звітність
4. Прогнозно-фінансова документація (бізнес-плани, техніко-економічне обґрунтування, листи котирувань, дані про емісію цінних паперів).

Обліково-аналітичне забезпечення управління довгостроковими зобов'язання підприємства наведено на рис.3.1.

Одним з напрямів вдосконалення бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань є вивчення тенденцій фінансування утворення активів підприємств та впливу зобов'язань на фінансовий стан.

Аналіз довгострокових зобов'язань має бути оперативним, систематичним, об'єктивним, ефективним та наочним.

Організаційна складова аналізу таких зобов'язань складається з:

- 1) формулювання завдань та мети, з якою проводиться аналіз зобов'язань;
- 2) підбору системи показників, які необхідні для здійснення економічного аналізу;
- 3) визначення етапів проведення аналізу зобов'язань та вибір методів, способів і прийомів, які будуть застосовані при аналізі;
- 4) «підбір джерел інформації: вибір технічних засобів, які доцільно використати для обробки інформації; порядок оформлення результатів аналізу; інтерпретація результатів аналізу та визначення ефекту від його проведення.» [26]

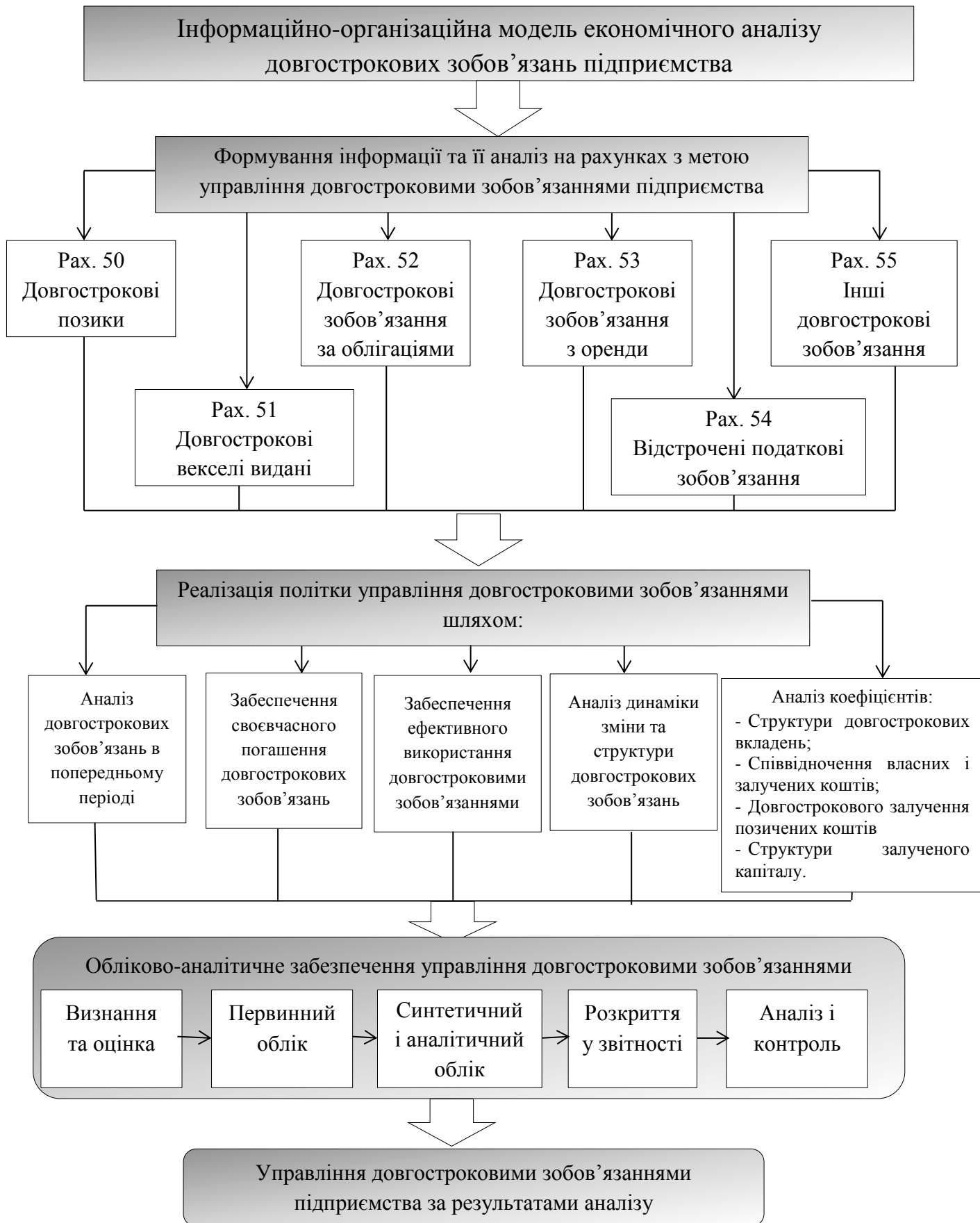

Рис.3.1. Інформаційно-організаційна модель економічного аналізу довгострокових зобов'язань підприємства

Джерело: складено автором за [4; 16; 26]

Довгострокові зобов'язання є складовою капіталу підприємств з точки зору аналізу, що є джерелом створення активів, а не заборгованості, яку потрібно дослідити в таких аспектах, як створення, строки та яким чином вони будуть погашені.

Для результативності аналіз зобов'язань можна поділити на такі етапи:

- 1) аналіз складу, структури та динаміки довгострокових зобов'язань;
- 2) оцінка фінансової стійкості підприємства на основі аналізу структури власного і позикового капіталу, тобто визначити, яким чином довгострокові зобов'язання пов'язані з формуванням капіталу;
- 3) аналіз фінансової рівноваги між активами підприємства та джерелами їх утворення.

За допомогою вертикального та горизонтального аналізу на основі фінансової звітності можна дати поглиблену оцінку зобов'язанням.

В залежності від мети та користувачів етапи проведення аналізу довгострокових зобов'язань в результаті мають надати змістовну інформацію про фінансовий стан підприємства, його платоспроможність та можливість ефективно вести господарську діяльність на тривалу перспективу.

Економічний аналіз проводять для визначення впливу факторів на об'єкти, які аналізуються, виявлення резервів і шляхів їх використання та для прийняття певних управлінських рішень, наприклад, чи потрібен підприємству кредит і чи в змозі таке підприємство на довготерміновій перспективі погасити його.

3.2. Методика проведення економічного аналізу довгострокових зобов'язань

«Економічний аналіз - це, в основному, внутрішньогосподарський аналіз. У процесі такого аналізу досліджується діяльність усіх структурних підрозділів підприємства, служб, цехів, дільниць, бригад і окремих робочих місць. Джерелом інформації для такого аналізу є планово-нормативні дані, матеріали оперативного, бухгалтерського обліку, позаоблікові дані. На підставі результатів аналізу приймаються важливі управлінські рішення» [26]

«Нині роль економічного аналізу зросла, бо основні показники, що характеризують ефективність заходів для впровадження нової техніки, технології, організації виробництва, підприємства розраховують і планують самостійно. Звідси й впливає потреба в ретельному аналізі та обґрунтуванні економічних показників.» [26]

Економічний аналіз довгострокових зобов'язань сприяє покращенню управління підприємством, зміцненню його економіки, виконанню намічених цілей і планів, підвищенню ефективності діяльності підприємства.

Таблиця 3.1

Економічний аналіз діяльності ТДВ «Яготинський маслозавод»
за 2019-2020 рр.

Джерело інформації	№ п/п	Показник	Роки		Абсолютне відхилення тис. грн., +/-	Темп зміни, %
			2019	2020		
Ф1-П	1	Випуск продукції у діючих цінах, тис. грн.	141967	167644	25677	118,1
Ф1-П	2	Випуск продукції в натуральному виразі				
	2.1	Молоко питне	48811	48433	-378	99,2
	2.2	Кисломолочна продукція	23078	25708	2630	111,4
	2.3	Сиро - творожна продукція	3227	7866	4639	243,8
Ф2, р 2000	3	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	3160485	3166323	5838	100,2
ф.1-ПВ р.1040 або Ф1- Титул	4	Середньооблікова кількість штатних працівників, осіб	115	139	24	120,9
Ф.1-ПВ р.1070 або Ф2- 2600 або ПЗ	5	Фонд оплати праці штатних працівників	147942	163734	15792	110,7
п.1/п.4	6	Виробіток на 1-го працівника, тис. грн /особу	1235,5	1206	-28,5	97,7
п.5/п.4	7	Середньорічна оплата праці 1-го працівника	1286,5	1177,9	-108,6	91,6

Продовження таблиці 3.1.

1	2	3	4	5	6	7
Ф.1, р 1010 (гр.3+ гр.4)/2	8	Середньорічна вартість основних засобів тис. грн	374736	307894	-66842	82,2
р.1/р.8	9	Віддача основних засобів, грн/грн	0,4	0,5	0,1	125
Ф.1, р 1195, (р.3+гр.4)/2	10	Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн.	839549	991919,5	152370,5	118,1
п.3/п.10	11	Коефіцієнт оборотності обігових коштів	3,8	3,2	-0,6	84,2
Ф.1,р.1300 (гр.3+ гр.4)/2	12	Середньорічна вартість активів, тис. грн.	1290613	1453256,5	162643,5	112,6
Ф1 р.1495(гр.3+ гр.4)/2	13	Середньорічна вартість власного капіталу тис. грн.	1554626	1560567	5941	100,4
Ф2, р.2050	14	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2566752	2657868	91116	169,7
п.14/п.3*100	15	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	81,2	83,9	2,7	103,3
Ф2, р.2500	16	Матеріальні витрати, тис. Грн	2068674	3111347	1042673	150,4
п.1/п.16	17	Матеріаловіддача, грн/грн	0,07	0,05	-0,02	71,4
Ф2, р.2550	18	Операційні витрати, грн	2848388	4013751	1165363	140,9
Ф2, р.2090 (2095)	19	Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	593733	508455	-85278	85,6
Ф2, р.2190	20	Прибуток (збиток) операційної діяльності, тис. грн.	297379	223338	-74041	75,1
Ф2, р.2350 (2355)	21	Чистий прибуток, тис. Грн	184741	129547	-55194	70,1
р.20/р.18 *100	22	Рентабельність операційної діяльності,%	10,4	5,6	-4,8	53,8
р.21/р.13 *100	23	Рентабельність власного капіталу,%	11,9	8,3	-3,6	69,7
р.21/р.12 *100	24	Рентабельність загальна(активів),%	14,3	8,9	-5,4	62,2

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства (Додаток 3) [49]

Розрахувавши економічні показники, можна побачити такі висновки:
Випуск продукції у діючих цінах у 2020 році збільшився на 25677 тис.грн.

відносно 2019 року. Це говорить про те, що обсяг випуску продукції підприємства має тенденцію до підвищення за рахунок попиту на нього.

Аналізуючи економічні показники чистий дохід від реалізації продукції збільшився у звітному році на 5838 тис.грн. Тобто, коли всі витрати за реалізовану продукцію відображені її темп приросту збільшився на 0,2%.

Середньооблікова кількість штатних працівників збільшилась за звітний період на 24 особи, тим самим збільшився показник Фонду оплати праці штатних працівників на 10,7%, а середньорічна оплата праці на одного працівника у 2020 році зменшилась на 8,4%. Це показує, що за рахунок збільшення випуску продукції, підприємство потребує більше працівників і тим самим покращує ситуацію на ринку праці, створюючи нові місця із більшими зарплатами.

Середня вартість основних засобів у 2020 році становила 307894 тис.грн., а в 2019 році була 374736 тис.грн., тобто була зменшена на 66842 тис.грн. Таке зменшення відбулося за рахунок погіршення матеріально-технічної бази підприємства.

Віддача основних засобів у 2020 році становить 0,5%, а у 2019 - 0,4%, це показує ефективність використання засобів праці, тобто випуск готової продукції на одиницю основних виробничих фондів збільшився на 25%, можна сказати, що поштовхом такої тенденції є підвищення обсягу продажу.

Ефективне використання фінансових ресурсів визначає їх оборотність. Середньорічні залишки обігових коштів у 2020 році збільшились, порівнюючи з 2019 роком на 152370,5 тис.грн. Коефіцієнт оборотності обігових коштів зменшився на 15,8%.

Середньорічна вартість активів у 2020 році збільшилась на 162643,5 тис.грн., що говорить про ефективне використання активів на данному підприємстві.

Середньорічна вартість власного капіталу збільшилась у 2020 році на 5941 тис.грн. і негативно впливає на вартість підприємницької діяльності, показуючи інвесторам неефективне використання їхнього власного капіталу. Також показує,

що чистий прибуток підприємства у 2020 році зменшився на 55194 тис.грн і цей показник призводить до зменшення виплати дивідендів і діяльності підприємства.

Для цього, бажаного, приділити увагу на: швидкість руху оборотних коштів, на зменшення собівартості продукції, також потрібно зменшити матеріальні затрати, скоротити витрати на виробництво за рахунок підвищення рівня продуктивності праці, зменшення сировини, матеріалів, палива, електроенергії, обладнання, замінити на нові технологічні засоби для виробництва продукції, підвищити ціни та якість продукції, розширення експорту.

Зобов'язання підприємства, що виникають у процесі його діяльності, можна класифікувати за різними критеріями.

Джерелом дослідження даних показників є фінансові звіти зокрема це баланс (Звіт про фінансові результати) (форма №1) за 2019-2020 роки.

Для проведення аналізу довгострокових зобов'язань Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» (ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр., проаналізуємо динаміку зміни та структуру зобов'язань підприємства.

Аналіз динаміки зміни та структури зобов'язань можна представити у вигляді макету табл. 3.2

Таблиця 3.2

Макет таблиці аналізу динаміки зміни та структури зобов'язань ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр.

№	Стаття балансу	Роки		Відхилення по структурі		Абсолютне відхилення тис. грн., +/-	Темп зміни, %
		Попередній рік	Звітний рік	Попередній рік	Звітний рік		
А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н
1	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	ф. №1, р.1595, гр.3	ф. №1, р.1595, гр.4	C1/C3*100	D1/D3*100	D1-C1	D1/C1 *100
2	Поточні зобов'язання і забезпечення	ф. №1, р.1695, гр.3	ф. №1, р.1695, гр.4	C2/C3*100	D2/D3*100	D2-C2	D2/C2 *100
3	Всього зобов'язань	C1+ C2	D1+ D2	100	100	D3-C3	D3/C3 *100

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства [49]

Розглянемо аналіз динаміки зміни та структури зобов'язань у розрахунковій табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Аналіз динаміки зміни та структури зобов'язань ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр.

№	Стаття балансу	Роки		Відхилення по структурі		Абсолютне відхилення тис. грн., +/-	Темп зміни, %
		2019 рік	2020 рік	2019 рік	2020 рік		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Довгострокові зобов'язання і забезпечення	219143	201451	26,44	21,06	-17692	91,9
2	Поточні зобов'язання і забезпечення	609615	755170	73,56	78,94	+145555	123,9
3	Всього зобов'язань	828758	956621	100	100	+127863	115,4

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства [49]

Зробивши аналітичні розрахунки, можна сказати наступне, що довгострокові зобов'язання у 2020 році зменшились на 17692 тис.грн. в порівнянні з 2019 роком, а у відсотковому вираженні зменшилось на 8,1%. А поточні зобов'язання збільшились в порівнянні з минулим роком на 23,9%, а саме на 145555 тис.грн.

Якщо дослідити структуру зобов'язань, то можна відмітити, що довгострокові зобов'язання становлять меншу частку в структурі зобов'язань, а саме: у 2019 році – 26,44%, а у 2020 році – 21,06%. З цього випливає що поточні зобов'язання становлять : у 2019 році – 73,56%, а у 2020 році – 78,94% і займають найбільшу частку всіх зобов'язань. Що впливає позитивно, так як поточні зобов'язання підприємство погасить на протязі 1-го року або 1-го операційного циклу.

Далі для проведення аналізу саме довгострокових зобов'язань проаналізуємо їх динаміку зміни та структуру.

Аналіз динаміки зміни та структури довгострокових зобов'язань можна представити у вигляді макету табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Макет таблиці аналізу динаміки зміни та структури довгострокових зобов'язань
ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр.

№	Стаття балансу	Роки		Відхилення по структурі		Абсолютне відхилення тис. грн., +/-	Темп зміни, %
		Попередній рік	Звітний рік	Попередній рік	Звітний рік		
A	B	C	D	E	F	G	H
1	Відстрочені податкові зобов'язання	ф. №1, р.1500, гр.3	ф. №1, р.1500, гр.4	C1/C6*100	D1/D6*100	D1-C1	D1/C1*100
2	Довгострокові кредити банку	ф. №1, р.1510, гр.3	ф. №1, р.1510, гр.4	C2/C6*100	D2/D6*100	D2-C2	D2/C2*100
3	Інші довгострокові зобов'язання	ф. №1, р.1515, гр.3	ф. №1, р.1515, гр.4	C3/C6*100	D3/D6*100	D3-C3	D3/C3*100
4	Довгострокові забезпечення	ф. №1, р.1520, гр.3	ф. №1, р.1520, гр.4	C4/C6*100	D4/D6*100	D4-C4	D4/C4*100
5	Цільове фінансування	ф. №1, р.1525, гр.3	ф. №1, р.1525, гр.4	C5/C6*100	D5/D6*100	D5-C5	D5/C5*100
6	Усього довгострокових зобов'язань	C1+C2+C3+C4+C5	D1+D2+D3+D4+D5	100	100	D6-C6	D6/C6*100

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства [49]

Розглянемо аналіз динаміки зміни та структури довгострокових зобов'язань у розрахунковій табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Аналіз динаміки зміни та структури довгострокових зобов'язань ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр.

№	Стаття балансу	Роки		Відхилення по структурі		Абсолютне відхилення тис. грн.	Темп зміни, %
		2019 рік	2020 рік	2019 рік	2020 рік		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	-	-
2	Довгострокові кредити банку	26,0	54,0	80,0	89,55	+28,0	+207,69
3	Інші довгострокові зобов'язання	5,0	1,5	15,38	2,49	-3,5	-30,0

Продовження таблиці 3.5

1	2	3	4	5	6	7	8
4	Довгострокові забезпечення	1,5	4,8	4,62	7,96	+3,3	+320
5	Цільове фінансування	-	-	-	-	-	-
6	Усього довгострокових зобов'язань	32,5	60,3	100	100	+27,8	+185,54

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства [49]

Провівши аналіз довгострокових зобов'язань ТДВ «Яготинський маслозавод» можна зробити висновок, що довгострокові кредити банку збільшились на 28,0 тис.грн. в порівнянні з минулим роком, це говорить про те що підприємство взяло кредит у банківській установі. Інші довгострокові зобов'язання у порівнянні з 2019 роком зменшились на 30%, тобто підприємство погасило частину своїх зобов'язань на 3,5 тис.грн.

Саме довгострокові забезпечення у 2020 році збільшились на 3,3 тис.грн у порівнянні з 2019 роком, що на 320% більше.

Відстрочені податкові зобов'язання та цільове фінансування на підприємстві відсутні.

Розглянувши структуру довгострокових зобов'язань, можна виділити наступне, що відбулися зміни. Найбільшу їх частку займають кредити, що негативно впливає на підприємство і для подальшої ефективної роботи, їх потрібно чим швидше перевести в поточні зобов'язання. Саме довгострокові кредити становлять у 2019 році 80%, а у 2020 році – 89,55%. Інші довгострокові зобов'язання у 2020 році становлять 2,49% всієї частки довгострокових зобов'язань, а у 2019 році - 15,38%. Довгострокові забезпечення у 2019 році становили найменшу частину аналізуючи зобов'язань і становили 4,62%. А от у 2020 році вже забезпечення зросли і становлять 7,96%, що не є меншою часткою загальних довгострокових зобов'язань.

Наступним етапом буде проведення аналізу коефіцієнтів довгострокових зобов'язань ТДВ «Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр., це аналіз можна розглянути у вигляді макету таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Макет таблиці аналізу коефіцієнтів довгострокових зобов'язань ТДВ
«Яготинський маслозавод» за 2019-2020 рр.

№	Коефіцієнти	Попередній рік	Звітний рік	Абсолютні відхилення
А	В	С	Д	Е
1	Коефіцієнт структури	ф. №1, р.1510, гр.3/ р.1095, гр.3	ф. №1, р.1510, гр.4/ р.1095, гр.4	D1-C1
2	Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	ф. №1, р.1595, гр.3/ р.1495, гр.3	ф. №1, р.1595, гр.4/ р.1495, гр.4	D2-C2
3	Коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів	ф. №1, р.1510, гр.3/ р.1510, гр.3 + р.1495, гр.3	ф. №1, р.1510, гр.4/ р.1510, гр.4 + р.1495, гр.4	D3-C3
4	Коефіцієнт структури залученого капіталу.	ф. №1, р.1510, гр.3/ р.1695, гр.3	ф. №1, р.1510, гр.4/ р.1695, гр.4	D4-C4

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства [49]

Розглянемо аналіз коефіцієнтів довгострокових зобов'язань у розрахунковій табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Аналіз коефіцієнтів довгострокових зобов'язань ТДВ «Яготинський маслозавод»
за 2019-2020 рр.

№	Коефіцієнти	2019 рік	2020 рік	Абсолютні відхилення
А	В	С	Д	Е
1	Коефіцієнт структури довгострокових вкладень	0,0002466	0,000476	+0,0002294
2	Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів	-0,0595	-0,00485	-0,06435
3	Коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів	0,05	0,0044	-0,006
4	Коефіцієнт структури залученого капіталу.	0,0000485	0,0000802	+0,0000317

Джерело: складено автором за даними фінансової звітності досліджуваного підприємства [49]

Розрахунок:

1. Коефіцієнт структури довгострокових вкладень = (довгострокові кредити банку + довгострокові позики) / основні кошти та інші позаобігові активи;

2. Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів = залучений капітал / власний капітал.

3. Коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів = (довгострокові кредити банку + довгострокові позики) / довгострокові зобов'язання + власний капітал.

4. Коефіцієнт структури залученого капіталу = (довгострокові кредити банку + довгострокові позики) / залучений капітал.

Коефіцієнт структури довгострокових вкладень висвітлює, яка частина основних коштів та інших активів фінансується інвесторами, тобто в якому сенсі належить їм, а не власникам підприємства. У 2019 році це коефіцієнт становив 0,0002466 (0,02%), а у 2020 році він збільшився на 0,0002294 (0,03%) і становить – 0,000476 (0,05%).

Найбільш загальною оцінкою фінансової стійкості підприємства є коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів. У 2019 році це коефіцієнт становив (-0,0595), а у 2020 році – (-0,00485), що у порівнянні зменшилось на 0,06435. Так, зменшення цього показника в динаміці свідчить про те, що підприємство не залежить від інвесторів і кредиторів, тобто про деяке збільшення фінансової стійкості.

Коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів характеризує структуру капіталу. У 2020 році цей коефіцієнт зменшився на 0,6% і становив 0,0044, а у 2019 році - 0,05. Зменшення цього показника в динаміці — позитивна тенденція, яка означає, що підприємство не залежить від зовнішніх інвесторів.

Таким чином, розглянувши методику визначення низки коефіцієнтів, можна сказати, що аналіз коефіцієнтів — це визначення співвідношення між двома окремими показниками.

Методика аналізу визначених вище коефіцієнтів порівнює коефіцієнти поточного року з попереднім роком.

При аналізі даних коефіцієнтів виявляють сильні і слабкі позиції підприємства. Ці дані використовують для того, щоб кредитори пересвідчилися, що підприємство може сплатити за свої зобов'язання та сплатити свої фіксовані платежі доходами.

Для порівняння відносних переваг різних підприємств фінансові експерти використовують ці показники.

Інформація про аналіз довгострокових зобов'язань дає змогу обрати ті чи інші управлінські рішення для досягнення мети діяльності підприємства. Так на підприємстві постає питання, чи потрібно йому залучення додаткових коштів для ведення своєї діяльності. Для прикладу, кредит від банківської установи на довгострокову перспективу. Підприємство має проаналізувати, чи буде доцільно отримувати такий кредит, чи в змозі погасити його та як це вплине на структуру балансу. Наприклад, в умови карантину не є доцільним отримувати такі кредити, так як підприємство працює не досить ефективно і не має достатньої кількості обігових коштів для погашення кредиту. Якщо ж підприємство отримало довгостроковий кредит, можливим вирішенням є зниження своїх витрати за рахунок, наприклад, зменшення штатних одиниць шляхом переведення адміністративного персоналу на неповний робочий час, що призведе до зменшення фонду оплати праці, тобто витрат підприємства.

3.3. Використання результатів аналізу довгострокових зобов'язань в управлінні підприємством

Проведений економічний аналіз довгострокової заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» дав змогу оцінити стан довгострокової заборгованості та її вплив на інші фінансові показники підприємства, виявити наявні проблеми та підтвердити необхідність внесення змін у процес прийняття управлінських рішень, які стосуються довгострокової заборгованості підприємства.

На основі даних про розмір довгострокової заборгованості ТДВ «Яготинський маслозавод» можемо зробити трендовий прогноз на 2 роки.

Якщо підприємство відмовиться від банківських кредитів, то за цей період зможе повністю відмовитись від покриття своїх витрат довгостроковими зобов'язаннями. З 2019 року провівши аналіз, ми бачимо тенденцію до зменшення таких зобов'язань.

Рекомендуємо відмовитись від фінансування інвесторами, щоб активи належали не інвесторам, а власникам ТДВ «Яготинський маслозавод». Шляхом збільшення обсягу реалізації продукції, але при зменшенні витрат збільшується дохід та обіговість власних коштів, що в результаті покриває витрати самостійно не беручи кредитів.

У скрутний для держави і суспільства час молочна продукція, свіжа та у великій кількості, необхідна для споживання, тому збільшення її випуску є доцільним для ТДВ «Яготинський маслозавод». В період військового часу, коли працівники беруть відпустки, їдуть за кордон та звільнюються, буде доцільно повністю автоматизувати свої виробничі процеси та перевести персонал на неповний робочий час та дистанційну роботу. Таким чином скоротити фонд оплати праці. Також можна скоротити витрати за рахунок зменшення податку на додану вартість повністю, потрібно на час воєнного стану перейти на спрощену систему оподаткування за ставкою 2%.

Таким чином підприємство збільшує свої доходи і самостійно покриває свої витрати, що у висновку призводить до збільшення фінансової стійкості і незалежності від кредиторів (довгострокових позик) та інвесторів, яким не потрібно буде вплачувати кошти.

В умовах кризового становища нашої країни перед підприємствами стоїть проблема зміцнення фінансової стійкості. Зміцнення рівня фінансової стійкості ТДВ «Яготинський маслозавод» можливе за умови досягнення оперативних цілей, «а саме: підвищення ліквідності до рекомендованого рівня, усунення неплатоспроможності підприємства, відновлення фінансової стійкості підприємства, зміна фінансової стратегії з метою прискорення економічного зростання, збільшення обсягу позитивного грошового потоку, зниження обсягів споживання інвестиційних ресурсів підприємства у поточному періоді.» [26]

«Такими довгостроковими заходами є додаткова емісія акцій або емісія облігацій, пошук стратегічних партнерів і інвесторів, реструктуризація компанії.

Одним із стратегічних завдань підприємства є приведення співвідношення власного і позикового капіталу до оптимального співвідношення, яке забезпечить і максимальний рівень фінансової рентабельності, і достатній рівень фінансової стійкості, а відповідно і її зміцнення.» [26]

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі здійснено теоретичне обґрунтування методики, організації обліку та аналізу довгострокової заборгованості, надано пропозиції щодо подальшого їх удосконалення на прикладі ТДВ «Яготинський маслозавод». За результатами дослідження можна зробити наступні висновки та пропозиції:

1. Зобов'язання у бухгалтерському обліку - це складова кредиторської заборгованості підприємства. Довгострокові зобов'язання є важливою складовою джерел утворення активів, що використовуються для оцінки фінансового стану підприємства, його платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості, тому потребують постійної уваги щодо їх обліку та аналізу для прийняття підприємством управлінських рішень.

2. Визнання зобов'язання здійснюється підприємством за умови дотримання таких критеріїв: оцінка може бути достовірно визначена; існує ймовірність зменшення економічних вигод у майбутньому внаслідок його погашення. Довгострокові зобов'язання, як складова фінансових інструментів оцінюються на дату балансу за їх теперішньою вартістю визначення якої залежить від умов та виду зобов'язання. Розрахунки теперішньої вартості здійснюються за допомогою дисконтування. Використання такої оцінки потрібно інвестору для прийняття рішень, а також для забезпечення зіставлення інформації у фінансовій звітності

3. Система обліку довгострокових зобов'язань в Україні регулюється нормативно-правовими актами, які формують правове поле для ведення бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань. Аналіз нормативно-правових документів України, які регулюють облік довгострокових зобов'язань показав, що існує ряд нормативно-правових неузгодженостей між ними щодо обліку таких пасивів. Хоча, в національних та міжнародних стандартах бухгалтерського обліку зобов'язання, зокрема довгострокові, трактується однаково, оскільки національні стандарти бухгалтерського обліку значною мірою ґрунтуються на міжнародних стандартах. Проте існують певні розбіжності щодо складу довгострокових зобов'язань, зумовлено історичним розвитком країн, встановленими принципами бухгалтерського обліку та станом фінансового ринку.

4. У системі бухгалтерського обліку довгострокові зобов'язання підприємством систематизуються у хронологічному порядку на підставі первинних документів на рахунках бухгалтерського обліку 5 класу Плану рахунків «Довгострокові зобов'язання» шляхом подвійного запису. Нарахування довгострокових зобов'язань відображається по Кредиту, а списання - по Дебету. Узагальнення інформації про довгострокові зобов'язання методом подвійного запису здійснюється в облікових регістрах. Інформація про довгострокові зобов'язання відображається в пасиві Балансу (звіту про фінансовий стан). У примітках до фінансової звітності наводиться інформація про перелік і суми зобов'язань, що включені до статей балансу «Інші довгострокові зобов'язання».

5. Основними етапами організації бухгалтерського обліку є: методичний, технічний та організаційний, які тісно пов'язані і мають певне призначення. Підприємство самостійно приймає рішення щодо організації обліку та фінансової звітності щодо довгострокових зобов'язань. Для цього в Наказі про облікову політику зазначається певна інформація, яка допомагає в правильності організації обліку і прийнятті управлінських рішень. Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про довгострокові зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності визначаються НПСБО та/або МСФЗ із використанням методичних прийомів, що забезпечують надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про такий вид заборгованості підприємства.

6. За міжнародними стандартами у фінансовій звітності детально надається інформація, щодо зобов'язань і це допомагає користувачам визначити, які саме очікуються грошові потоки. Розкривається інформація про порядок визнання, припинення визнання та оцінка фінансових зобов'язань. Надається розгорнуте поняття «справедливої вартості» і визначається, що за такою вартістю зобов'язання на які не нараховується відсоток, оцінюються як теперішню (дисконтовану) вартість усіх очікуваних надходжень. Висвітлюється інформація про те, що зобов'язання в т.ч. непоточні переводяться за відповідним курсом при закритті на звітну дату. У фінансовій звітності за МСФЗ довгострокові

зобов'язання відображаються у Звіті про фінансовий стан, а амортизація дискону (премії) у Звіті про прибутки і збитки

7. Проблемами обліку довгострокових зобов'язань є: проблема ідентифікації, оцінки і класифікації довгострокових зобов'язань. Це можна виправити шляхом: покращення до номенклатурного забезпечення, тобто розробити нові бланки для деталізації інформації щодо нарахування, погашення та списання довгострокових зобов'язань; достовірного визначення оцінки зобов'язань, при їх погашенні. Для цього можна визначити в договорах про коригування суми зобов'язання на індекс інфляції; ведення нових рахунків, для отримання оперативної, деталізованої та чіткої інформації.

8. Економічний аналіз довгострокових зобов'язань є необхідною умовою ефективного управління підприємством, так як така заборгованість має суттєвий вплив на фінансову стійкість і платоспроможність підприємства. Для проведення ефективного аналізу підприємству необхідно визначитись з організаційними питаннями, інформаційною базою (первинні документи, реєстри та фінансова звітність підприємства), а також розуміти, які методи потрібно використовувати для аналізу, щоб отримати правдиву інформацію щодо можливості підприємства сплати заборгованості по довгострокових зобов'язаннях.

9. Аналізуючи структуру пасивів ТДВ «Яготинський маслозавод» бачимо, що частка поточних зобов'язань є високою, довгострокові ж становлять 26,44% та 21,06% відповідно на кінець 2019 року та 2020 року, це говорить про невчасні розрахунки підприємства за поточними зобов'язаннями. ТДВ «Яготинський маслозавод» має довгострокові кредити банків, які становили 26 тис.грн. на кінець 2019 року та 54 тис.грн. на кінець 2020 року, тобто підприємство взяло ще кредити у сумі 28 тис.грн. Інші види довгострокових зобов'язань є менш значними. Загалом, довгострокові зобов'язання збільшились на 27,8 тис.грн. Розглянувши коефіцієнти структури довгострокових вкладень, коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів, коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів, можна зробити висновок, що підприємство не залежить від інвесторів і кредиторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 20.02.2022)
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 20.02.2022)
3. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року №27-55-VI URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 22.02.2022)
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 02.03.2022)
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07 лютого 2013 року № 73 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 11.03.2022)
6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» від 31 січня 2000 року № 20 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення 18.02.2022)
7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» від 30 листопада 2001 року № 559 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text> (дата звернення 19.02.2022)
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» від 28 липня 2000 року № 181 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text> (дата звернення 19.02.2022)
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 р. № 318 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення 28.02.2022)
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» від 28 грудня 2000 року № 353 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text> (дата звернення 28.02.2022)
11. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01 січня 2012 року URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення 08.04.2022)

12. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» від 01.01.2012 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016#Text (дата звернення 19.04.2022)

13. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 «Оренда» від 01.01.2012р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_018#Text (дата звернення 04.04.2022)

14. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» від 01 січня 2012 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051#Text (дата звернення 17.03.2022)

15. Концептуальна основа фінансової звітності від 01 вересня 2020 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text (дата звернення 12.03.2022)

16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань, господарських операцій підприємств і організацій від 09 грудня 2011 року № 1591 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення 10.03.2022)

17. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30 листопада 1999 року № 291 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 10.03.2022)

18. Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті від 21.01.2004 р. № 22 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text> (дата звернення 29.03.2022)

19. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності від 28.03.2013 р. № 433 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення 20.04.2022)

20. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, наказ МФУ від 29 грудня 2000 року № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text> (дата звернення 28.03.2022)

21. Положення Національного банку України "Про кредитування" від 28 вересня 1995 року № 246 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0246500-95#Text> (дата звернення 10.04.2022)

22. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань від 02.09.2014 р. № 879 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення 20.04.2022)

23. Постанова кабінету міністрів Про затвердження порядку подання фінансової звітності від 28 лютого 2000 року № 419 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення 21.04.2022)

24. Бутинець Т. А., Чижевська Л. В., Береза С. Л. Бухгалтерський облік: навчальний посібник за ред. проф; Ф.Ф. Бутиця. Житомир ЖІТІ, 2015. 672 с.

25. Голова С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: навчально-практичний посібник. Дніпропетровськ: ТОВ «БалансКлуб», 2009. 768

26. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. та ін. Організація і методика економічного аналізу: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 528с. (дата звернення 30.04.2022)

27. Чалюк П.В., Швейкіна Л. Я., Чаплигіна Л. В. Бухгалтерський облік в 2 частинах: Навчальний посібник. Вінниця: Вінницький НТУ, 2015 рік URL: https://web.posibnyku.vntu.edu.ua/fmib/16chalyuk_buhgalterskyj_oblik_2_chastyny/ (дата звернення 10.04.2022)

28. Клас 5. Довгострокові зобов'язання. *ОБЛІК-ПРЕС*: веб-сайт. URL: <https://oblik.press/klas-5-dovgostrokovi-zobov-yazannya/> (дата звернення 19.03.2022)

29. Таран Ілля Зміни до МСБО 1: класифікація зобов'язань. *Практика МСФЗ* № 9/2020. URL: <https://ibuhgalter.net/articles/619> (дата звернення 16.03.2022)

30. Вакарова Б.В. Проблеми бухгалтерського обліку та оцінки довгострокових зобов'язань. *Облік, аналіз, аудит і оподаткування в умовах глобалізації економіки*: тези доповідей I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ужгород, 21 квітня 2017 р.). Ужгород: Видавництво

УжНУ «Говерла», 2017. С.26-30. (дата звернення 18.03.2022)

31. Ставки дисконтування довгострокової дебіторської заборгованості та довгострокових зобов'язань. URL:<https://ck.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/print-455960.html> Грудень 2020 рік (дата звернення 22.02.2022)

32. Омецінська І. Я. Поділ зобов'язань та відображення їх у балансі *Ефективність інвестиційного процесу в Україні: стан, проблеми і перспективи*: зб. матеріалів Всеукр. наук.практ. конф. / За ред. д.е.н., проф. Литвина Б.М. Тернопіль: Принтерінформ, 2005. С. 342-348. (дата звернення 10.03.2022)

33. Михайлишин Н.П. Сутність зобов'язань та їх класифікація: економічний та правовий аспекти. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2012. № 2 (3). С. 130-135. (дата звернення 18.01.2022)

34. Мошенський С.З. Класифікація векселів з урахуванням потреб обліку // Матеріали VII Міжнародної науковопрактичної конференції «Наука і освіта 2004». Том 17. *Бухгалтерський облік і аудит*. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2003. С. 57-58., с.652.

35. Мошенський С.З. Вексельний обіг та його облік в Україні: історичний аспект / С. З. Мошенський // *Вісник ЖДТУ. Економічні науки*. 2016. № 3 (25). С. 148-158.

36. Глазунов В. І. Оцінка ефективності використання акціонерного капіталу. *Бухгалтерський облік*. 2014. № 3. с.448

37. Орлов В.С. Система зобов'язань у праві та бухгалтерському обліку. *Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. ТуганБарановського. Сер. Економічні науки*. 2010. № 4. С. 371-377., с. 327

38. Остап'юк Наталія Облік зобов'язань за МСФЗ №9/2014. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-msfo-28-uchet-obyazatelstv-po-msfo> (дата звернення 14.03.2022)

39. Дорош Н.І. Теоретичні аспекти організації бухгалтерського обліку. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2015. № 1. С. 93-97. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/estebi_2015_1_15 (дата звернення 12.02.2022)

40. Кириллов О.О. Методика бухгалтерського обліку і фінансової звітності

зобов'язань підприємства. *Молодий вчений*. № 1 (65) . Січень, 2019 р .С. 465 – 468. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2019/1/107.pdf> Січень 2019 рік (дата звернення 11.03.2022)

41. Кубік, В. Д., Волчек, Р. М. Оцінка зобов'язань підприємств в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. *Вісник соціально-економічних досліджень* : зб. наук. праць. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2020. No 3-4 (74-75).С. 45–56. URL: <file:///C:/Users/melni/AppData/Local/Temp/236191-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-540330-1-10-20210701.pdf> (дата звернення 07.03.2022)

42. Кудлаєва Н. В., Фльора А. П. Економічний зміст та класифікація зобов'язань в господарських процесах суб'єкта господарювання. *Молодий вчений*. № 10 (62) . Жовтень, 2018 р .С. 830 – 834. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/10/191.pdf> (дата звернення 08.03.2022)

43. Любар О. О. Удосконалення обліково-інформаційного забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2020. – Вид. 5. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/109.pdf (дата звернення 21.04.2022)

44. Пенез О.В. Державне регулювання обліку зобов'язань підприємства. Електронний науково-практичний журнал Інфраструктура ринку. – 2019. – Вид. 32. С. 433-437. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/66.pdf (дата звернення 08.03.2022)

45. Петренко Н. І. Довгострокові зобов'язання як об'єкт бухгалтерського обліку: сутність та складові. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. - 2012. - Вип. 2. - С. 367-374. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchetei_2012_2_64 (дата звернення 13.03.2022)

46. Платонова В.С., Каткова Н.В. «Оцінка та відображення довгострокових зобов'язань у бухгалтерському обліку і фінансовій звітності». Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск № 20, 2017 року URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/208.pdf> (дата звернення 16.03.2022)

47. Фрайман А.В., Селіванова Н.М. Особливості обліку довгострокових зобов'язань за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського

обліку. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2020/No6/76.pdf> від 05.12.2020 р.
(дата звернення 19.03.2022)

48. Показники балансу великих та середніх підприємств за видами економічної діяльності. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

49. Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТДВ «Яготинський маслозавод» станом на 31.12.2020 URL: <https://milkalliance.com.ua/company/inform/yagotinskij-maslozavod/>

Кредитний договір № РФ2644855/2

м. Яготин

02 серпня 2019 р.

Акціонерне товариство «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» (далі - Кредитор) в особі директора Дубілета Олександра Валерійовича, який діє на підставі довіреності № 3 від 04.06.2016 р., та Товариство з додатковою відповідальністю «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» (далі – Позичальник) в особі директора Сіренко Олександра Олександровича, який діє на підставі Статуту, (далі - Сторони), уклали цей договір про таке.

1. Предмет договору

1.1. Кредитор надає Позичальнику довгостроковий кредит (кредитну лінію) у сумі 96 768,53 грн. (Дев'яносто шість тисяч сімсот шістдесят вісім грн. 53 копійки) (графік перерахування коштів додається) на строк з 02.08.2019 до 02.08.2021 (графік повернення коштів додається) з оплатою 26 процентів річних за весь період користування кредитом (якщо надається кредитна лінія - зазначається порядок її використання).

1.2. Кредит надається для підтримування ліквідності Позичальника у зв'язку із здійсненням довгострокового кредитування.

2. Умови кредитування

2.1. Нарахування процентів починається з дати зарахування коштів (частини коштів за кредитною лінією) на кореспондентський рахунок Позичальника. Для обчислення процентів за користування кредитом кількість днів розраховується за методом "факт/факт".

2.2. Проценти за користування кредитом сплачуються Позичальником щомісяця до 13 числа. Якщо дата сплати процентів припадає на вихідний день, то вона здійснюється в перший робочий день.

2.3. Кредит надається за обліковою ставкою на дату його видачі, розмір якої не змінюватиметься протягом періоду кредитування за умови, що Позичальник, надавши кредит за відповідну плату, зобов'язується не збільшувати її протягом дії кредитного договору.

2.4. Забезпеченням виконання зобов'язань за цим договором є власність фірми, про що укладається окрема угода.

2.5. Застава (гарантія, порука) забезпечує виконання зобов'язань за цим договором у повному обсязі, уключаючи суму основного боргу, процентів за користування кредитом, неустойку, збитки, завдані Кредитору, витрати, пов'язані зі зверненням стягнення та реалізацією заставленого майна.

3. Зобов'язання та права Сторін

3.1. Кредитор зобов'язується:

3.1.1. З урахуванням умов цього договору видати кредит шляхом зарахування коштів на кореспондентський рахунок Позичальника протягом 5 робочих днів з дня набрання чинності цим договором.

Продовження додатку А

3.1.2. Надавати Позичальнику консультації з усіх питань, які виникають під час виконання умов цього договору.

3.2. Позичальник зобов'язується:

3.2.1. Використати кредит відповідно до умов, визначених цим договором.

3.2.2. Повернути Кредитору суму кредиту до 02 серпня 2021 р.

3.2.3. Сплачувати проценти за користування кредитом щомісяця до 13 числа.

3.2.4. Надавати представникам Кредитора інформацію (висновки аудиторів, бухгалтерські та інші документи, що підтверджують списання (зарахування) грошових коштів Позичальника, у тому числі в іноземній валюті, списки учасників консорціумної угоди (за умови надання кредиту банківському консорціуму) тощо, а також документи щодо стану виконання кредитного договору на першу вимогу та в найкоротший строк.

3.2.5. У триденний термін письмово повідомляти Кредитора про зміни власних реквізитів та в складі керівництва Позичальника.

3.2.6. У разі дострокового розірвання договору - повернути кредит, сплатити проценти та суми неустойки в день розірвання договору.

3.2.7. Здійснювати щорічні розрахунки питомої ваги кредитів Національного банку до розміру регулятивного капіталу.

3.3. Кредитор має право:

3.3.1. Перевіряти стан виконання Позичальником умов цього договору.

3.3.2. У встановленому чинним законодавством України порядку достроково розірвати цей договір, письмово попередивши Позичальника за _____ днів, за умови погіршення фінансового стану Позичальника (наявність збиткової діяльності, зменшення надходжень грошових коштів на кореспондентський рахунок Позичальника більше ніж на 50 процентів порівняно з попереднім місяцем тощо) та/або в разі порушення умов цього договору, зокрема, нецільового використання кредиту.

3.3.3. У разі дострокового розірвання договору вимагати дострокового повернення кредиту, сплати процентів за користування ним та суми неустойки, а також списати в безспірному порядку заборгованість з кореспондентського рахунку Позичальника згідно зі [статтею 73 Закону України "Про Національний банк України"](#), а в разі відсутності коштів на коррахунок - звернути стягнення та реалізувати заставлене майно або звернутися до Поручителя (Гаранта). (Зазначається залежно від того, що є забезпеченням кредиту.)

3.3.4. У разі несвоєчасного та/або не в повному обсязі повернення Позичальником суми кредиту та/або процентів за користування кредитом, та/або сум штрафних санкцій списати в безспірному порядку заборгованість з кореспондентського рахунку Позичальника згідно зі [статтею 73 Закону України "Про Національний банк України"](#). Якщо неможливо стягнути заборгованість з кореспондентського рахунку, то звернути стягнення на майно чи майнові права або безпосередньо звернутися до Поручителя (Гаранта).

3.4. Позичальник має право:

3.4.1. Отримувати від Кредитора консультаційну допомогу з усіх питань, що стосуються виконання умов цього договору.

Продовження додатку А

3.4.2. Користуватися кредитом згідно з умовами цього договору.

3.4.3. Повернути кредит та/або сплатити проценти за користування кредитом достроково, попередивши про це Кредитора за 14 днів.

4. Відповідальність Сторін

4.1. У разі неможливості списання заборгованості за наданим кредитом і процентів за його користування з кореспондентського рахунку Позичальника через відсутність коштів Кредитор відносить заборгованість за кредитом і процентами за його користування на рахунок простроченої заборгованості до часу надходження коштів на кореспондентський рахунок від реалізації (продажу) предмета застави, з нарахуванням на суму заборгованості пені в розмірі 0,5 % за кожен день прострочення, але не більше подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла в період, за який сплачується пеня.

5. Інші умови

5.1. Довгостроковий кредит пролонгації не підлягає.

5.2. Цей договір набирає чинності з дня укладення договорів, передбачених пунктом 2.4 цього договору, і діє до повного виконання Сторонами своїх зобов'язань.

5.3. Усі зміни до цього договору вносяться за згодою Сторін у письмовій формі.

5.4. Усі спори між Сторонами в разі недосягнення згоди шляхом переговорів передаються для їх вирішення до суду.

5.5. Цей договір складений у трьох примірниках, які мають однакову юридичну силу.

6. Місцезнаходження, реквізити та підписи Сторін

Кредитор

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»

Юр. адреса: 01011, м. Київ, вул.. Лескова,9

ЄДРПОУ 14305909

П/р UA233000010000032001100701026

Код банку 380805

(044) 490-88-88

Позичальник

ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»

Юр. адреса: 07700, Київська обл.,

Яготинський р-н, м. Яготин, вул..

Шевченка, буд. 213

ЄДРПОУ 00446003

П/р UA3538080500000026009410332

Код банку 380805

045-755-37-35

Директор _____ Дубілет О.В.

Директор _____ Сіренко О. О.

Продовження додатку А

Додаток № 1 до Кредитного договору
№ РФ2644855/2 від 02.08.2019 р.

Графік платежів

м. Яготин

02 серпня 2019 р.

№ п/п	Дата	Сума платежів		
		По кредиту	По відсоткам за користування кредитом	Всього
1.	02.09.2019	3 016,90	2 866,44	5 883,34
2.	02.10.2019	3 165,16	2 718,18	5 883,34
3.	02.11.2019	3 135,04	2 748,30	5 883,34
4.	02.12.2019	3 281,67	2 601,67	5 883,34
5.	02.01.2020	3 257,66	2 625,68	5 883,34
6.	02.02.2020	3 319,92	2 563,42	5 883,34
7.	02.03.2020	3 625,28	2 258,06	5 883,34
8.	02.04.2020	3 452,63	2 430,71	5 883,34
9.	02.05.2020	3 594,90	2 288,44	5 883,34
10.	02.06.2020	3 587,31	2 296,03	5 883,34
11.	02.07.2020	3 727,71	2 155,63	5 883,34
12.	02.08.2020	3 727,09	2 156,25	5 883,34
13.	02.09.2020	3 798,31	2 085,03	5 883,34
14.	02.10.2020	3 935,82	1 947,52	5 883,34
15.	02.11.2020	3 946,11	1 937,23	5 883,34
16.	02.12.2020	4 081,58	1 801,76	5 883,34
17.	02.01.2021	4 099,52	1 783,82	5 883,34
18.	02.02.2021	4 177,86	1 705,48	5 883,34
19.	02.03.2021	4 415,02	1 468,32	5 883,34
20.	02.04.2021	4 342,06	1 541,28	5 883,34
21.	02.05.2021	4 472,09	1 411,25	5 883,34
22.	02.06.2021	4 510,50	1 372,84	5 883,34
23.	02.07.2021	4 638,20	1 245,14	5 883,34
24.	02.08.2021	4 685,33	1 198,01	5 883,34
25.	02.09.2021	4 774,86	1 108,48	5 883,34

ЗАЯВА НА ОТРИМАННЯ КРЕДИТУ**1. ДАНІ ПРО ПОЗИЧАЛЬНИКА**

1.1. Позичальник Товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод», ТДВ
«Яготинський маслозавод»

(повне і скорочене найменування клієнта)

1.2. П.І.Б. керівника підприємства Сіренко Олександр Олександрович

паспортні дані СН 126891 виданий Яготинським ГУ ДМС України у м. Яготин 05 червня 1986р.

домашня адреса і телефон 07701, м. Яготин, вул. Шевченка, будинок 23; 097-654-12-98

1.3. П.І.Б. головного бухгалтера Ігнат'єва Інна Вікторівна

паспортні дані РВ 654852 виданий Яготинським ГУ ДМС України у м. Яготин 22 вересня 1995 р.

домашня адреса і телефон 07700, м. Яготин, вул. Незалежності, будинок 110; 063-752-65-98

1.4. П.І.Б. довірена особа позичальника Триць Олег Володимирович

займана посада заступник директора

1.5. Види діяльності підприємства Перероблення молока, виробництво масла та сиру; Вантажний автомобільний транспорт; Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами; Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами; роздрібна торгівля пальним

1.6. Вид власності Недержавна власність

1.7. Юридична адреса 07600 Київська обл. смт. Згурівка вул. Коцюбинського,6

Фактична адреса 07600 Київська обл. смт. Згурівка вул. Коцюбинського,6

1.8. Телефони підприємства 045 – 755 - 53 - 00

1.9. Розрахункові рахунки UA523808050000000026009410332

1.10. Валютні рахунки UA753808050000000026004608127

1.11. Кореспондентський рахунок банку позичальника UA273808050000000026002570439 в АТ «Райффайзен Банк Аваль»

1.12. Дата прийняття клієнта на обслуговування в банк 25 червня 2016 р.

1.13. Дата реєстрації статуту (Положення) 25 жовтня 2012 рік

1.14. Розмір акцій в статутному капіталі «796 432,50»

2. КРЕДИТ ГАРАНТІЯ

2.1. Цілі кредиту /гарантії: кредит на авто

2.2. Контракти, договори купівлі-продажу, інші документи, що характеризують операцію:
Договір № НП-652348 від 01.08.2019 р.

2.3. Сума кредиту/гарантії 96 768,53 грн

2.4. Термін на який проситься кредит/ гарантія 2 роки

2.5. Позичальник дає згоду на повну перевірку достовірності вказаних вище даних

Директор

М.П.

Головний бухгалтер

Дата 01 серпня 2021 р.

Серія А00	СВІДОЦТВО	№ 491836
ПРО ДЕРЖАВНУ РЕЄСТРАЦІЮ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ		
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"		
Ідентифікаційний код юридичної особи	00446003	
Місцезнаходження юридичної особи	07700, КИЇВСЬКА ОБЛ., ЯГОТИНСЬКИЙ РАЙОН, МІСТО ЯГОТИН, ВУЛ. ШЕВЧЕНКА, БУДИНОК 213	
Місце проведення державної реєстрації	ЯГОТИНСЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
Дата проведення державної реєстрації	25.03.1996	
Підстава (підстави) заміни свідоцтва про державну реєстрацію	зміна найменування юридичної особи	
Дата заміни свідоцтва про державну реєстрацію	26.04.2011	

Продовження додатку В

Номер запису в Єдиному
державному реєстрі юридичних
осіб та фізичних
осіб-підприємців про заміну
свідомства про державну
реєстрацію

1 351 105 0028 000005

Державний реєстратор

ВЛАДІМІРОВА С. А.

Вих. № 05-734
від 01.08.2021 р.

Довідка

Видана ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» (податковий номер) про те, що станом на 01.08.2021 р. ТДВ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» немає кредитної заборгованості перед АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» (код банку 380805)

Начальник Відділу
Забезпечення клієнтської підтримки
АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»

Юсик Л. К.

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № 23

410001

від " 12 " січня 2022

Платник **ТДВ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**Код **00446003**

Банк платника

код банку

ДЕБЕТ рах. №

СУМА

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»**380805****UA3538080500000026009410332**

Одержувач

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»Код **14305909**

Банк одержувача

код банку

КРЕДИТ рах. №

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»**300001****UA233000010000032001100701026****1200.00**

Сума словами

Одна тисяча двісті грн., 00 коп.

Призначення платежу

Сплата відсотків за користуванням кредиту згідно кредитного договору № РФ2644855/2 від 02.08.2019 р.

М.П.

Підпис _____

Проведено банком

" ____ " _____ 200__р.

Підпис банку

ПЛАТІЖНЕ ДОРУЧЕННЯ № 23

410001

від " 12 " січня 2022

Платник **ТДВ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"**Код **00446003**

Банк платника

код банку

ДЕБЕТ рах. №

СУМА

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»**380805****UA3538080500000026009410332**

Одержувач

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»Код **14305909**

Банк одержувача

код банку

КРЕДИТ рах. №

АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ»**300001****UA233000010000032001100701026****1200.00**

Сума словами

Одна тисяча двісті грн., 00 коп.

Призначення платежу

Сплата відсотків за користуванням кредиту згідно кредитного договору № РФ2644855/2 від 02.08.2019 р.

М.П.

Підпис _____

Проведено банком

" ____ " _____ 200__р.

Підпис банку

А К Т

Прийому-передачі транспортного засобу

м. Яготин

«01» серпня 2020 р.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПРЕМ'ЄР-ТРЕЙДИНГ», код ЄДРПОУ 39668785, що знаходиться в м. Київ, вул. Солом'янська, буд. 3, в особі директора Дмитрієва Дмитра Ігоровича, далі - Орендодавець, з однієї сторони, та

ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД», код ЄДРПОУ 00446003, що знаходиться за адресою Київська обл., Яготинський р-н, м. Яготин, вул. Шевченка, буд. 213, в особі директора Сіренко Олександра Олександровича, далі – Орендар, з другої сторони, склали даний акт про те, що згідно з Договором оренди транспортного засобу від «01» серпня 2020 р.

Орендодавець здав, а Орендар прийняв технічно справний транспортний засіб

№	Марка та модель транспортного засобу	Рік випуску, колір	Об'єм двигу-на	№ шасі (кузова, рами, коляски)	Реєстрацій-ний номер	Тип транспортно-го засобу	Вартість транспорт-ного засобу
1	IVECO, 35.10	1998, жовтий	V= 2798	ZCFC3570105170322	AA 0643 PC	Спеціалізований фургон-рефрижератор-С	50000,00

Одночасно з транспортним засобом, Орендодавець здав, а Орендар прийняв всі необхідні документи на транспортний засіб, а також всі комплекти ключів.

Орендодавець
ТОВ „ПРЕМ'ЄР-ТРЕЙДИНГ”

Орендар
ТДВ „ЯГОТИНСЬКИЙ
МАСЛОЗАВОД”

_____ (Дмитрієв Д. І.)

_____ (Сіренко О. О.)

ПРОТОКОЛ № 3
загальних зборів учасників
ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД»
(Код за ЄДРПОУ 00446003)

м. Яготин

17 липня 2021 року

Присутні:

Громадянин України Дятченко Олена Миколаївна -50% голосів у Статутному капіталі,
03 вересня 1971 року народження

Паспорт: ЕЕ 695668;

Виданий: Керченським МУГУ МВС України в Криму 06 вересня 2002 р.

Місце реєстрації згідно Довідки від 07.07.2017р. № 13534

про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи:02156, м. Яготин, вул.

Шевченка ,буд. 26/23, кв. 8.

РНОКПП: 2617819181

Громадянин України Будько Аніта Костянтинівна -50% голосів у Статутному капіталі,
28 вересня 1996 року народження

Паспорт: ТТ 146084;

Виданий: Деснянським РВ ГУДМС України в м. Києві 09 жовтня 2012 р.

Місце реєстрації:02156, м. Київ, вул. Шолом-Алейхема, буд. 26/23, кв. 157.

РНОКПП: 3533510347

Запрошені:

Директор ТДВ «Яготинський маслозавод» Сіренко Олександр Олександрович;

Головний бухгалтер ТДВ «Яготинський маслозавод» Ігнат'єва Інна Вікторівна.

Порядок денний:

1. Про розгляд рішення до загальних зборів учасників Товариства з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» про випуск облігацій.

Слухали:

1. Інформацію учасника Дятченко Олени Миколаївни про розгляд до загальних зборів учасників щодо випуску облігацій ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД» у сумі 100 000,00 грн. (Сто тисяч гривень 00 коп.).

Вирішили:

1. Випустити облігації у сумі 100 000,00 грн. (Сто тисяч гривень 00 коп.).
2. Надати повноваження директору Сіренко Олександру Олександровичу на реєстрацію емісії.
3. Головному бухгалтеру Ігнат'євій Інні Вікторівні провести розрахунок вище зазначених коштів на протязі 30 календарних днів (до 15 серпня 2021 року).

Голосували:

«За» - одноголосно;

«Проти» - немає;

«Утримались» - немає.

Рішення прийняте 100% голосів загальних зборів засновників/учасників ТОВАРИСТВА З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД».

Підписи учасників зборів:

Дятченко Олена Миколаївна

Будько Аніта Костянтинівна

Серія АД		№ 034432
ЛІЦЕНЗІЯ		
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ		
Професійна діяльність на ринку цінних паперів		
Діяльність з управління іпотечним покриттям		
ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЯГОТИНСЬКИЙ МАСЛОЗАВОД"		
Ідентифікаційний код юридичної особи	00446003	
Місцезнаходження юридичної особи	07700, м. Яготин, вул. Шевченка, бкд. 213	
Дата прийняття та номер рішення про видачу ліцензії	18.06.2012 № 480	
Строк дії ліцензії	з 18.06.2012	необмежений
Голова Комісії	Д. Тевалєв	
Дата видачі ліцензії	18.06.2012	

**ДЕРЖАВНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ
ТА ФОНДОВОГО РИНКУ
ЯГОТИНСЬКЕ ТЕРИТОРІАЛЬНА УПРАВЛІННЯ**

**СВІДОЦТВО
про реєстрацію випуску акцій**

Територіальне управління Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку засвідчує, що випуск **простих іменних акцій**, що здійснюється

Товариством з додатковою відповідальністю «Яготинський Маслозавод»

Код за ЄДРПОУ 00446003 -----

(повне найменування емітента та ідентифікаційний код за ЄДРПОУ)

на загальну суму сто тисяч гривень

номінальною вартістю п'ять гривень 25 копійок

у кількості одна тисяча сто шістдесят п'ять штук

форма існування без документарна

унесено до Державного реєстру випуску цінних паперів.

Свідоцтво про реєстрацію випуску акцій від 08 жовтня 2018 року реєстраційний № 13/06/1/18, видане 08 жовтня 2018 року Яготинським територіальним управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку.

Реєстраційний № 13/06/1/18

Дата реєстрації 08 жовтня 2018 року

Дата видачі 12 серпня 2019 року

**Начальника територіального управління
М.П.**

О.А.Осадчук

Додаток 3

		КОДИ
	Дата	01.01.2021
Підприємство	Товариство з додатковою відповідальністю "Яготинський маслозавод"	за ЄДРПОУ 00446003
Територія	Київська область, м.Яготин	за КОАТУУ 3225510100
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з додатковою відповідальністю	за КОПФГ 250
Вид економічної діяльності	Перероблення молока, виробництво масла та сиру	за КВЕД 10.51

Середня кількість працівників: 918

Адреса, телефон: 07700 м.Яготин, Шевченка, 213, (04575)5-59-88

Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2020 р.
Форма №1

		Код за ДКУД 1801001	
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	0	0
накопичена амортизація	1002	(0)	(0)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	299 742	449 730
первісна вартість	1011	555 394	745 525
знос	1012	(255 652)	(295 795)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	(0)	(0)
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	(0)	(0)
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	77 225	52 495
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	115	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Гудвіл	1050	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0
Інші необоротні активи	1090	23 633	19 734
Усього за розділом I	1095	400 715	521 959

II. Оборотні активи			
Запаси	1100	106 923	166 210
Виробничі запаси	1101	68 487	80 177
Незавершене виробництво	1102	4 990	5 528
Готова продукція	1103	30 989	75 317
Товари	1104	2 457	5 188
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	414 886	443 374
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 394	7 737
з бюджетом	1135	13 105	912
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	19
із внутрішніх розрахунків	1145	386 072	389 781
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	7 416	7 765
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	19 270	10 217
Готівка	1166	19	2
Рахунки в банках	1167	19 251	10 215
Витрати майбутніх періодів	1170	197	249
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0
Інші оборотні активи	1190	130	1 182
Усього за розділом II	1195	956 393	1 027 446
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	1 357 108	1 549 405

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3 797	3 797
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	0	1 528
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	524 553	587 459
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	528 350	592 784

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	219 143	201 451
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0
Страхові резерви	1530	0	0
у тому числі:			
резерв довгострокових зобов'язань	1531	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0	0
резерв незароблених премій	1533	0	0
інші страхові резерви	1534	0	0
Інвестиційні контракти	1535	0	0
Призовий фонд	1540	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0
Усього за розділом II	1595	219 143	201 451
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	129 238	216 608
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	6 225	8 185
товари, роботи, послуги	1615	172 321	201 194
розрахунками з бюджетом	1620	14 344	4 840
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 807	499
розрахунками зі страхування	1625	1 486	1 794
розрахунками з оплати праці	1630	5 293	6 461
одержаними авансами	1635	0	25
розрахунками з учасниками	1640	2 988	1 790
із внутрішніх розрахунків	1645	208 694	290 562
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	14 599	17 938
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	54 427	5 773
Усього за розділом III	1695	609 615	755 170
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	1 357 108	1 549 405

Керівник

Косяченко Сергій Олександрович

Головний бухгалтер

Каплій Оксана Олександрівна